

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

ANUL XVII (XXXVIII) Nr. 295 (1 381)
Simbătă, 24 ianuarie 1987

8 pagini — 2,50 lei

P/8549

Învățămîntul trebuie să asigure generații în spiritul concepțiilor revoluționare, pregătirea tineretului pentru muncă și viață, pentru a fi un participant activ la construirea socialismului și comunismului.

NICOLAE CEAUȘESCU

ÎNALTĂ CINSTIRE ȘI PREȚUIRE

Întregul nostru popor aniversează în această lună, cu cele mai profunde sentimente de dragoste și stimă, de respect și recunoștință, ziua de naștere și îndrăgita activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele țării, ou între eroii neamului, ctitorul României moderne, părintele și îndrumătorul tineretelor generații, de numele și activitatea căruia se leagă, indisolubil, cea mai rodnică perioadă din istoria milenară a patriei noastre.

La acest ceas sărbătoresc, toți slujitorii școlii și tineretului studios își exprimă, încă o dată, dragostea lor nețărmurită și aleasa recunoștință față de secretarul general al partidului pentru minunatele condiții de viață și de învățatură create, își reafirmă omagiul lor înflăcărat pentru exemplara viață și activitatea revoluționară a genialului nostru conducător.

Născut în anul marilor și definitivei Uniri, intrat din cea mai fragedă vîrstă în focul eroicelor bătălii de clasă organizate și conduse de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a afirmat — prin atșamentul său fără seamăn la cauza partidului și a țării, prin dirzenia luptei împotriva exploatării, împotriva pericolului fascist, pentru apărarea independenței și suveranității patriei — drept purtător și promotor al celor mai alese virtuți moral-politice ale clasei muncitoare, ale poporului român. Proeminenta personalitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, înaltele sale calități organizatorice și moral-politice au ieșit și mai mult în evidență, cu neasemuită strălucire, încă din primele zile care au urmat istoricului act de la 23 August 1944, cînd, din însărcinarea partidului, s-a aflat în fruntea utעיștilor din România, precum și în alte nunci de mare răspundere care i-au fost încredințate — toate duse la îndeplinire cu exemplară competență și dăruire.

În urmă cu douăzeci și doi de ani, la congresul al IX-lea al partidului — adevărată bornă de hotar a devenirii noastre istorice —, prin voința unanimă a comunistilor români, prin vrerea întregului nostru popor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în funcția supremă de conducător al Partidului Comunist Român. Acest act istoric, fundamental pentru estinele prezentului și viitorului națiunii noastre, a fost expresia vie a dragostei și prețuirii, a marilor încrederi de care se bucura ilustrul nostru cirmaci, încă și pe atunci, în rîndul întregii națiuni. Numit, pe drept cuvînt, Congresul rîndirii demnității umane, acest forum descătusat energice creații ale tuturor oamenilor muncii, călăuzindu-le spre un nou fagaș, de autentică naștere națională, de strălucite înfăptuiri și certitudini, de drum cutezător și mereu asidant al României socialiste spre culmi de progres și civilizație. În perioada care a trecut de la acest eveniment epocal, omnia, cu legitimă mîndrie, „Epoca colae Ceaușescului”, România a cunoscut o dezvoltare impetuoasă și multilaterală, un înalt dinamism, de accelerare tot mai accentuată a ritmurilor de creștere economică și a forțelor de producție. A fost schimbată radical fața orașelor și satelor noastre, aflate într-un continuu proces de modernizare și sistematizare: industria, agricultura, știința, învățămîntul, tura, precum și celelalte domenii de activitate au înregistrat o neîngrădită continuă înflorire. Pe harta țării au irut mărețele ctitorii ale acestei epoci luminoase, intrate pentru totdeauna în orla poporului nostru: Transilvania și Canalul Dunăre-Maree Neagră, troul bucureștean, hidrocentralele de Porțile de Fier I și II și de pe riu-Interior, mîile de capacități industriale, cetățile de știință, învățămînt și unitățile de ocrotire a sănătății, de locuințe, date în folosință în această perioadă. Toate aceste mărele ctitorii, după cum se știe, au fost edificate din inițiativa și sub direcția îndrumare a genialului conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De asemenea, din îndemnul și urmind exemplul activității

secretarului general al partidului, în întreaga viață politică, socială, științifică și culturală a țării a fost imprimat un spirit nou, revoluționar, care are drept suport obiectiv calitatea muncii în toate domeniile. Unul din nenumăratele merite istorice ale conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este și acela de a fi trasat coordonatele unui profund și amplu proces de redimensionare a practicii sociale și a gîndirii revoluționare, de a fi deschis întotdeauna calea neîmpăcată a „luptei cu inerția”, cu rutina, cu tot ceea ce frinează mersul înainte al societății umane.

Sub conducerea clarvăzătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în epoca efervescență care îi poartă numele, nivelul de trai material și spiritual al poporului, calitatea vieții și gradul de civilizație s-au ridicat pe noi trepte, au atins noi și semnificative cote, de nelmăginat într-un trecut nu prea îndepărtat. Putem spune cu mîndrie că România socialistă a anilor noștri este o țară liberă și demnă, stăpîină pe destinele sale, înscrisă ferm pe calea progresului, o prezență vie și activă, de primă strălucire, în viața internațională, în circuitul mondial de valori. S-a afirmat și se afirmă cu îndreptățit temei că pacea planetei noastre este indivizibilă. Într-o lume marcată puternic de contradicții, într-o lume în care distanțele geografice sînt ca și inexistente datorită cuceririlor științei și tehnicii — așa cum sublinia în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu, gînditorul și strategul lucid al colaborării și prieteniei între popoare — pacea lumii constituie un factor determinant pentru dezvoltarea tuturor națiunilor, pentru viitorul generațiilor de azi și de mîine ale Terrei. Prin strălucitele inițiative și acțiuni ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, România este cunoscută și apreciată astăzi pretutindeni în lume, nu numai ca o țară care, într-o perioadă scurtă de timp, a obținut succese impresionante în marea operă de edificare a noul orînduirii, dar și ca o prezență activă, constructivă și dinamică pentru soluționarea problemelor cardinale ale omenirii. Referendumul de la 23 noiembrie 1986, care a avut loc din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Marele Frou al Păcii, referendum prin care cetățenii României, inclusiv tinerii patriei care au împlinit vîrsta de paisprezece ani, au spus un DA unanim pentru reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare ale țării noastre, a oferit lumii un exemplu concludent și concret de felul cum trebuie să procedeze popoarele, în acest al doisprezecelea ceas, pentru salvarea păcii, pentru apărarea vieții de autodistrugere într-o conflagrație nucleară devastatoare.

Am intrat, de curînd, în anul 1987, cel de-al doilea an al cincinalului 1986—1990, cincinal care, după cum se știe, reprezintă o etapă hotărîtoare pentru trecerea României la stadiul de țară mediu dezvoltată. Am intrat în acest an cu însemnate victorii pe drumul edificării societății socialiste, cu o bogată experiență și cu o cuprinzătoare zestre de muncă eroică a unei întregi națiuni care își privește cu încredere viitorul. În toate ramurile de activitate, cifrele de plan pentru 1987 relevă sporuri cantitative, dar mai ales calitative. Științei, învățămîntului, întregii activități de cercetare și creație le revine un rol de maximă importanță, căci numai cu ajutorul lor vor putea fi aplicate vastele programe cu privire la perfecționarea organizării și modernizării tehnologice a producției, la creșterea accentuată a productivității muncii, la formarea și perfecționarea unei uriașe forțe de muncă.

Datorită clarviziunii marelui nostru conducător, România dispune de programe științifice fundamentale pentru dezvoltarea

RADA MOCANU
adjunct al ministrului educației
și învățămîntului

(Continuare în pag. a 3-a)

PRESTIGIOASĂ CONTRIBUȚIE LA PROGRESUL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În noua eră deschisă de Congresul al IX-lea al partidului, de cînd în fruntea partidului și a statului nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu și care se constituie ca perioadă a celor mai grandioase transformări politice, economice și sociale din întreaga istorie a patriei noastre, s-au afirmat puternice calitățile de excepție ale tovarășei Elena Ceaușescu, valorificate în cele mai diferite domenii ale activității politice, sociale, științifice și culturale. Se poate spune că nu există moment important în care tovarăsa Elena Ceaușescu să nu-si fi adus o contribuție deosebită.

Pentru prestigioasele sale contribuții în activitatea politică, științifică și de învățămînt, tovarășei academicienă doctor inginer Elena Ceaușescu i-au fost încredințate înalte funcții de partid și de stat, fiind aleasă membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al Guvernului, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. În toate aceste funcții importante participă activ la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. În cadrul preocupărilor de perfecționare a conducerii tuturor domeniilor de activi-

tate și de dezvoltare a democrației muncitorești-revoluționare, cu prilejul primului Congres al științei și învățămîntului s-a creat un organism unic de conducere democratică — Consiliul Național al Științei și Învățămîntului din Republica Socialistă Românie. Prin această măsură s-a asigurat o conlucrare mai bună și permanentă între știință și învățămînt, în realizarea progresului tehnico-științific și în introducerea mai rapidă în producție și învățămînt a celor mai noi cuceriri ale științei și cunoasterii umane în general și s-au deschis perspective noi activității de cercetare științifică și învățămîntului.

În calitate de președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, Congresul a ales în unanimitate pe tovarăsa academiciană doctor inginer Elena Ceaușescu. Această alegere a constituit chezia sigură a înfăptuirii la nivelul celor mai înalte exigente a programelor de cercetare stabilite de Congresul al XIII-lea

Acad. RADU P. VOINEA
președintele
Academiei Republicii Socialiste România

(Continuare în pag. a 3-a)

8549 JU

ACȚIUNI ȘI MANIFESTĂRI ȘCOLARE

„Omagiu conducătorului iubit al partidului și poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu” — sub acest titlu, cunoscuți poeți și soliști ai Operei Române din București au prezentat un recital de poezie și cintece patriotice elevilor și cadrelor didactice de la Liceul „Mihai Viteazul” din Capitală. ● La Universitatea din București a avut loc un amplu simpozion omagial intitulat „Contribuții creatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare”. Au fost prezente cadre didactice universitare și de la școlile bucureștene, studenți, elevi. ● „Despre activitatea revoluționară a secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre contribuția sa de inestimabilă valoare la înflorirea patriei noastre și la menținerea păcii în lume — ne scrie prof. Ioan C. Alistar — la Școala din Birlești, județul Iași, în fața elevilor și a numeroși părinți ai acestora, a vorbit prof. Georgeța Papadopol. Manifestarea a fost întregită de o reușită serbare cuprinzând versuri și cintece dedicate iubitului nostru conducător”. ● „România — Ceaușescu — Pace”. Purttind pe generic aceste trei cuvinte scumpe tuturor fiilor patriei, la Liceul Industrial din Tîrgu Frumos — ne scrie corespondentul nostru, prof. Dumitru Păpușoiu — a avut loc o expunere, urmată de un program artistic. ● O expunere și la Liceul Industrial Nr. 9 din Capitală: „Epoca Nicolae Ceaușescu — epoca marilor realizări socialiste”. ● Primim de la Inspectoratul Școlar al Județului Covasna o interesantă tipăritură, „Lauri '86”, prin intermediul căreia — cităm din chiar adresa însoți-

toare — „dorim să stimulăm preocupările cadrelor didactice și ale elevilor județului Covasna în vederea obținerii unor rezultate superioare la concursurile anuale pe discipline de învățămînt și pe meserii”. Broșura publică numele profesorilor ai căror elevi s-au distins la aceste concursuri, precum și numele (însoțite de fotografii) elevilor premiați, și are toate șansele să-și atingă scopul propus. ● Din județul Vrancea primim, de asemenea, o importantă broșură, editată de Inspectoratul Școlar. Este vorba de un „Îndrumător metodic”, cuprinzînd materiale în sprijinul personalului didactic care lucrează în condițiile muncii simultane, cu două sau patru clase în ciclul primar și gimnazial. ● Timp de o lună de zile, la București, sub auspiciile Comitetului de partid al sectorului 4 și revistei „Știință și tehnică”, a fost deschis „Salonul ingenuozității”, aflat la a treia ediție. „Salonul”, avînd caracter de concurs, urmărește stimularea creativității tehnico-științifice, inclusiv a preocupărilor pentru modernizarea învățămîntului. Între expozanți, s-au aflat un mare număr de cadre didactice, elevi și studenți. (Prof. Ștefan Pătulescu). ● „Omagiu fierbinte patriei, partidului, păcii și limbii române”. Sub acest titlu, la Școala Nr. 150 din Capitală a avut loc o reușită serbare școlară, la care și-au adus o prețioasă contribuție și cunoscuți actori ai Teatrului Național. (Prof. Cornelia Sirbu, directoroarea Școlii Nr. 150 din București). ● Cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la înființare, Școala Specială de Nevăzători din Buzău a găzduit un simpozion cu tema: „Modalități de sporire a eficienței procesului instructiv-educativ în școlile speciale pentru deficienți vizuali”. Au participat cu comunicări, alături de cadre didactice ale școlii, conf. univ. dr. Ion Drăgan de la Universitatea din Timișoara și specialiști din Arad,

București, Cluj-Napoca, Tg. Frumos și Moncasa. (Prof. Gh. Andrei). ● La Școala Nr. 1 din Găgești, județul Vrancea, s-a desfășurat manifestarea, devenită tradițională, „Chemarea pămîntului natal”, prin care fiii satului ce muncesc și trăiesc în alte localități, avînd cu invitați scriitori și publiciști, s-au adunat în jurul învățătorului lor Uranus Diaconescu, ajuns acum la vîrstă olimpică. (Prof. Maria Șoimu). ● Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei din Craiova, în colaborare cu Secția de științe naturii din cadrul Complexului Muzeal Județean Dolj, a organizat o suită de acțiuni științifice dedicate ocrotirii naturii. În aceste acțiuni, pionierii s-au întîlnit cu specialiști de la Universitatea Craiova, au participat la înregistrarea arborilor seculari din oraș, au vizionat filme pe teme privind ocrotirea naturii etc. ● Prof. Rodica Strungaru de la Liceul „Metalurgica” din Iași ne trimite un frumos articol în care împărtășește din experiența proprie privind predarea istoriei patriei. „A iubi istoria înseamnă a-ți iubi țara”, este titlul dar și concluzia articolului. Nu ne îndoiim că noua noastră corespondentă știe să-și învețe pe elevi această iubire. ● Este greu de realizat și de prezentat pe scenă un montaj literar-muzical? Despre dificultățile întîmpinate ne vorbește, într-un articol trimis redacției, prof. Viorica Axinte de la Școala din Singeorz-Băi, județul Bistrița-Năsăud. Dificultățile, totuși, pot fi învinse. Dovadă este locul II pe județ ocupat de școala unde lucrează corespondenta noastră, cu montajul „Limba noastră-i o comoară”, la ediția precedentă a Festivalului național „Cîntarea României”. Îi dorim succes și în actuala ediție!

D. CICHRA

Dialog colegial

În scrisorile ce vin pe adresa redacției, purtînd semnătura unor educatoare ce își desfășoară activitatea în grădinițe de pe toate meleagurile țării, una din cele mai frecvente teme este educația moral-politică și patriotică a șoimilor patriei. În ultimul timp, am primit multe asemenea scrisori. Unele ne înfățișează gânduri, puncte de vedere, cum ar fi, de pildă, cele ale Gheorghizei Iovan, de la Grădinița din Vela, județul Dolj: „Nu poți dori să fii viteaz, să fii gata să te sacrifici pentru patria ta, dacă nu cunoști sacrificiile pe care le-au făcut înaintașii. Am căutat să-i fac pe copii să tresară cînd din muguri apar frunze și flori, cînd răsare primul ghiocel, să tresale de bucurie cînd păsările călătoare se întorc, să se mirească cu școala frumoasă, cu bogăția cîmpului, să mîngie vitele întoarse seara din cîmp, să-i ajute pe părinți să le îngrijească și să privească cerul albastru, curat, sub care zboară porumbeii. Și mă străduiesc ca toți copiii mei să asculte fericit foșnetul frunzelor, legănatul gîriului, cîntecul păsărelelor și să-și spună cu mîndrie: «Aceasta e patria mea, iar eu mă voi strădui s-o fac și mai frumoasă». Sau, observații, cum sînt cele ale educatoarei Vasilica Alexandrescu, de la Grădinița din Conțești de Sus, județul Dimbovița, privitoare la condițiile reușitei activităților de educație patriotică: „Este vorba în primul rînd de amănuntele aparent exterioare, de ambianță: ordinea în sala de clasă, un anumit „decor”, ținuta pionierilor, a educatoarei, un eventual fond muzical etc. În cazul activităților desfășurate la muzeu sau în fața unui monument istoric, a unui obiectiv economic, pregătirea prealabilă a copiilor, printr-o atență punere în temă despre locul vizitei, s-a dovedit de mare importanță, căci treapta cunoașterii o dată depășită, mi-am putut concentra eforturile asupra stimulării factorilor afectivi”. Sau opinia, cum sînt ale educatoarei Maricica Nechitescu, de la Grădinița Nr. 24 din Bacău: „Pornind de la strînsa legătură dintre poezie și muzică, am folosit procedeul de lectură a conținutului fiecărui cîntec, propus pentru învățare, tocmai pentru a înțelege ideea, mesajul. Apoi, am trecut la memorarea conținutului și, în final, la partea melodică. (...) Am constatat că acel copil cărui i se citește, sau i se spun povești, sau i se cîntă, se atașează afectiv de incantația poetică a limbajului și se obișnuiește să fie atent la ordinea sonorităților organizate.”

Multe scrisori se referă la o gamă întrecă de activități ce se pot organiza pentru înfățișarea unor oameni și fapte aparținînd trecutului istoric al poporului nostru. Dumneavoastră, tovarășă educatoare Maria Ivănescu (Grădinița Nr. 11 Marghita, jud. Bihor), ne descrieți modul în care ați evocat împlinirea a 600 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești a domnitorului Mircea cel Mare, prezentîndu-ne dramatizări cu copii după „Scrisoarea III”, „Mircea cel Mare și solii”, „Condeiele lui Vodă”, activități artistico-plastice, teatru de păpuși etc., toate menite să contureze în fața preșcolarilor profilul moral al marelui domnitor. Dumneavoastră, tovarășă Cornelia Franciuc (Grădinița Nr. 3 din Fălticeni), vă referiți mai mult la eroii de pe meleagurile moldovene evocați în povestirile istorice ale lui D. Almaș și Eusebiu Camilar și ajungeți, pe firul istoriei, pînă la eroii din zilele noastre, iar dumneavoastră, Floarea Mihalache (Grădinița Nr. 5 din Balș, jud. Olt), ați căutat să scoateți în evidență „calitățile voievozilor români; buni gospodari ai marii grădini (țara), slujitori de credință ai poporului, stejari de veghe la hotarele ei. Ei iubeau natura, le plăcea frumosul, îl făureau. Lor le era prieten calul — cel credincios al lui Gelu Românul, cățelușă — Molda a lui Dragoș, fluierul lui Horea, riul, ramul lui Mircea cel Mare — deci «tot ce mișcă-n țara asta»”. Dumneavoastră, tovarășă Florica Tinca (Grădinița Nr. 13 din Satu Mare), ne prezentați o planificare a povestirilor istorice pe care le-ați desfășurat, după o selecție proprie, cu copiii, „ținînd seama de continuitatea faptelor și evenimentelor din trecutul de luptă al

poporului nostru”. În sfîrșit, dumneavoastră, tovarășă Iuliana Dănuț (Grădinița Nr. 29, din Baia Mare), faceți, într-un articol dens, amplu și expresiv redactat, tot o astfel de evidențiere, a momentelor de seamă ale istoriei noastre, care pot fi prezentate preșcolarilor, precizînd că acest fel de activități constituie una din „atracțiile” dumneavoastră „profesionale”. Nu numai că vă credem, dar simțim și perfect de acord cu dumneavoastră că: „eficiența predării aspectelor din istoria poporului român depinde și de calitatea celor care sînt puși să tălmăcească tinerelor vîlăstare sensurile adînci ale trecutului, prezentului și viitorului”.

O ultimă categorie de scrisori ambițioasă epuizează tuturor laturilor educației moral-politice și patriotice a preșcolarilor, prezentîndu-se ca adevărate sinteze exhaustive — cu puncte, subpuncte și exemplificări minuțioase — ce ne trezesc același regret — de a nu le putea înfățișa integral cititorilor noștri. Ne oprim la două dintre ele: iată, din clasificările operate de educatoarele Ileana Miclea (Grădinița din Zlatna, jud. Alba) și Szűcs Susana (Grădinița din Nușfalău, jud. Sălaj) urmate, fiecare, de bogate concretizări: 1. Modalități de educare a sentimentelor de dragoste și recunoștință față de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de patrie, partid și popor; 2. Educarea șoimilor patriei în spiritul dragostei de pace și prieteniei față de copiii din lumea întregă; 3. „Dezvoltarea dragostei față de familie și de natura înconjurătoare și frumusețile ei; 4. Educația prin și pentru muncă, sarcină politică educativă a organizației Șoimilor Patriei” (Ileana Miclea), 1. Adîncirea dragostei copiilor față de familie, față de oamenii muncii care sînt creatorii bunurilor materiale; 2. Cunoașterea și îndrăgirea de către copii a naturii înconjurătoare; 3. Sădirea în sufletul copiilor a sentimentelor de admirație față de eroii neamului românesc; 4. Cunoașterea semnificației evenimentelor cu caracter patriotic; 5. Însușirea și îndrăgirea limbii române de toți copiii preșcolari, indiferent de naționalitate. (Szűcs Susana).

DOINA STERESCU-SĂNTIMBREANU

SINTEZE PE TEME DE DIDACTICĂ MODERNĂ

În sprijinul perfecționării cadrelor didactice, revista „Tribuna școlii” a editat recent culegerea intitulată „Sinteze pe teme de didactică modernă”.

Cuprinzînd un număr de opt sinteze cu caracter de consultații privind concepția, organizarea și desfășurarea activității instructiv-educative, culegerea abordează teme prevăzute în programa de perfecționare a personalului didactic.

Autorii — cadre didactice de prestigiu de la Universitățile București și din Cluj-Napoca — s-au oprit în primul rînd asupra acelor probleme care privesc organizarea și desfășurarea activității didactice, tratîndu-le în lumina contribuțiilor actuale ale teoriei instruirii și psihologiei învățării, precum și în strînsă legătură cu activitatea practică de realizare a proceselor de instruire și educare.

Dorînd să evidențieze temele științifice ale activității didactice, autorii s-au oprit la principalele acțiuni pe care le comportă desfășurarea procesului didactic: analiza factorilor și componentelor acestuia, determinarea obiectivelor pedagogice, organizarea și realizarea conținutului instruirii, stabilirea strategiilor de predare și dirijare a activității de învățare a elevilor, realizarea proceselor evaluative și a acțiunii de protecție a activității didactice în ansamblul său.

Recomandăm cadrelor didactice această culegere, cu speranța că ea le va oferi un sprijin prețios în activitatea practică, precum și noi deschideri în propria lor perfecționare.

Din activitatea societăților științifice ale cadrelor didactice

Societățile și asociațiile științifice ale cadrelor didactice au desfășurat, în anul 1986, o bogată activitate de informare științifică și didactică în rîndul profesorilor, studenților și elevilor, organizînd sesiuni de comunicări, simpozioane, colocvii, dezbateri, cursuri și lectorate de vară, contribuînd la stimularea activității de cercetare științifică a profesorilor și la pregătirea elevilor pentru concursurile naționale și olimpiadele internaționale, valorificînd prin publicațiile editate rezultatele cercetărilor cadrelor didactice. Prin aceste forme variate, s-a urmărit creșterea contribuției societăților și asociațiilor științifice la integrarea învățămîntului cu cercetarea științifică și producția, la pregătirea tineretului școlar pentru muncă și viață, la stimularea activității de cercetare științifică, la răs-pîndirea cunoștințelor științifice și tehnice.

În perioada următoare, programele alcătuite prevăd dezbateri, în vederea perfecționării pregătirii profesionale a cadrelor didactice și modernizării procesului de instruire și educare a tinerei generații.

● **Pentru profesorii de matematică:** „Mecanica fluidelor și aplicații tehnice” (Suceava); „Ecuatii diferențiale și control optimal” (Iași); „Informatica și cultura generală în școli” (Iași); „Matematica și aplicațiile acesteia în tehnică și economie” (Calafat).

● **Pentru profesorii de fizică și chimie:** „Metode și procedee de realizare a caracterului practic-aplicativ în predarea fizicii și chimiei” (Piatra Neamț); „Inovarea tehnologiei didactice prin abordarea sistemică a procesului de predare-învățare în fizică și chimie” (Ploiești).

● **Pentru profesorii de biologie:** „Contribuția fizicii, chimiei și biologiei la educarea comunistă, revoluționară a elevilor, la formarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață” (Bistrița); „Rolul cercetătorilor locali în cunoașterea florei și faunei județului Harghita” (Miercurea Ciuc).

● **Pentru profesorii de limba și literatura română:** „Predarea limbii române în liceele industriale” (Buzău); „Metodologia cercetărilor în domeniul științelor

filologice” (Craiova); „Școala și valorile formative ale limbii și literaturii române” (Oradea); „75 de ani de la moartea lui I.L. Caragiale” (Ploiești).

● **Pentru profesorii de istorie:** „Aniversarea a 110 ani de la proclamarea independenței de stat a României” (Craiova); „Aniversarea a 60 de ani de la epoca Mărășeștilor” (Mărășești).

● **Pentru profesorii de geografie:** „Geografia în școală” (București).

Aceste manifestări științifice, programate la nivel național sau interjudețean, sînt organizate de filialele și subfilialele societăților științifice, cu sprijinul inspectoratelor școlare județene, al organizațiilor de partid și de tineret, al comitetelor de cultură și artă. Multe filiale ale societăților (de Științe Matematice, Științe Fizice și Chimice, Științe Biologice, Științe Geografice) vor sprijini cercurile metodic-științifice și colectivele constituite pe plan local pentru soluționarea unor probleme tehnice ale unităților economice din industrie, agricultură, construcții și din alte ramuri ale economiei din localitățile respective.

În vacanța de vară, societățile științifice vor organiza cursuri de informare și documentare științifică și de creație la diferite specialități.

Societățile și asociațiile științifice ale cadrelor didactice editează și publică culegeri de specialitate: cinci reviste pentru elevi („Gazeta Matematică”, „Revista de fizică și chimie”, „Limba și literatura română”, „Natura” și „Terra”), precum și culegeri de articole pentru profesori, dintre care menționăm: Gazeta matematică (seria A), Buletinul Societății de Fizică și Chimie, Probleme actuale de biologie, Limba și literatură, Limbile moderne în școală, Studii de istorie s.a. Redacțiile de specialitate dispun de o largă rețea de corespondenți în țară, răspund la întrebările elevilor, publică numele rezolvitorilor din probleme, precum și materiale în sprijinul elevilor pentru aprofundarea unor teme din domeniile respective.

Prof. dr. ION HANGIU
secretarul Uniunii Societăților
Științifice ale Cadrelor Didactice
din R.S. România

Publicații ale Societății de Științe Matematice din R.S. România

Vom prezenta, în cele ce urmează, publicațiile editate de Societatea de Științe Matematice din R.S. România:

Gazeta Matematică, cu apariții lunare, se adresează tineretului școlar, conține articole, studii, exerciții și probleme întocmite în concordanță cu cerințele programelor școlare, utile atît în orele de clasă cît și în activitățile de cerc. Difuzarea sa face, în exclusivitate, pe bază de abonament anual (3,50 lei un număr de revistă).

Matematicai lapok, traducere în limba maghiară a Gazetei Matematice, se difuzează numai pe bază de abonamente anuale, la același preț ca și Gazeta matematică.

Gazeta matematică — Perfectionare metodică și metodologică în matematică și informatică — utilă pentru profesorii care predau discipline de matematică și informatică, inginerilor, informaticienilor, studenților și elevilor din învățămîntul preuniversitar. În sumarul acestei reviste sînt cuprinse: a) Articole metodic-științifice, necesare în pregătirea pentru examenele de definitiv și pentru obținerea gradelor didactice II și I, precum și pentru concursurile profesional-științifice studentești; b) Informare științifică; c)

Probleme comentate; d) Probleme rezolvate (sînt prezentate soluții ale unor probleme publicate în revistă); e) Rubrică „Istoria Matematicii”, care conține articole despre viața și opera unor matematicieni de seamă și rubrica „Din viața societății” unde sînt publicate informații asupra unor acțiuni desfășurate de către Societatea de Științe Matematice, potrivit planurilor de activitate ale acesteia; f) Articole și probleme — în limbile engleză, franceză, germană și rusă. Gazeta matematică — Perfectionare metodică și metodologică în matematică și informatică — este o publicație trimestrială, costul unei reviste fiind de 6 lei.

Buletin mathématique, publicație trimestrială care prezintă cititorilor articole de înaltă ținută științifică; redactarea și distribuția acestora se face într-una din limbile de largă circulație internațională. Difuzarea se face pe bază de abonament anual.

Acad. NICOLAE TEODORESCU
președinte
Dr. BUCUR B. IONESCU
secretar responsabil
Societatea de Științe Matematice
din R.S. România

ÎNALTĂ CINSTIRE ȘI PREȚUIRE

(Urmare din pag. 1)

tarea acestor domenii prioritare, pentru introducerea progresului tehnico-științific. Pornind de la principiul de inestimabilă valoare că între învățămînt, știință și producție este necesar să existe o strînsă interdependență, tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat și acordă, în continuare, cea mai mare atenție organizării și perfecționării continue a învățămîntului românesc, organizării și perfecționării întregului sistem de cercetare. Dezvoltîndu-se și modernizîndu-se de la an la an, conform prețioaselor orientări și indicații ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, cîtorul învățămîntului modern din țara noastră, școala românească de toate gradele, sub îndrumarea directă a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, a dobîndit un drum nou, mereu ascendent, o structură nouă, în concordanță cu cerințele economico-sociale ale patriei, cu exigențele mereu crescînde ale contemporaneității, și-a lărgit considerabil baza didactico-materială. În concepția președintelui țării, învățămîntul de toate gradele este considerat un factor esențial de progres și civilizație, precum și de pregătire a muncitorilor și specialiștilor de azi și de mâine pentru toate sectoarele de activitate. Tocmai de aceea, în perioada care a trecut de cînd în fruntea partidului și a țării se află strălucitul cîrmaci al vieții noastre noi, în învățămîntul de toate gradele au avut loc ample și profunde mutații novatoare în toate compartimentele sale, atît în ce privește conținutul disciplinelor predate, cît și în felul cum se desfășoară întreg procesul instructiv-educativ. Pentru toți oamenii școlii, accentul pus pe disciplinele fundamentale, sporirea caracterului educativ și practic-aplicativ al tuturor activităților de la clasă și din afara acesteia, pregătirea multilaterală și multidis-

ciplinară a tinerilor patriei reprezintă preocupări majore, de zi cu zi.

În conformitate cu hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, urmînd neabătut orientările și ideile de inestimabilă valoare teoretică și practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, învățămîntul românesc contemporan va înregistra noi prefaceri, noi și ample deschideri spre orizontul cunoașterii. El va fi și în viitor un învățămînt formativ, profund angajat în transpunerea în viață a noii revoluții tehnico-științifice și a noii revoluții agrare, ca vectori determinanți în crearea unei economii intensive, așezate pe baze tot mai moderne. Pe băncile școlilor și amfiteatrelor, în laboratoare și în atelierul-școală, în halele întreprinderilor ori pe ogoarele unităților agricole, tinerii patriei vor fi pregătiți la un nivel calitativ tot mai înalt, pe măsura tehnologiilor și tehnicilor de vîrf existente în toate sectoarele de activitate. Sînt obiective pe care le vom atinge cu certitudine, pentru că sînt dimensionate științific pe baze reale, iar activitatea din învățămînt, știință și cultură se bucură de îndrumarea permanentă, de înaltă competență, a tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de reputație internațională.

În aceste clipe solemne, premergătoare marelui sărbătorii, cînd întregul nostru popor cinstește și omagiază, cu cele mai adînci sentimente de dragoste, ziua de naștere și îndelungată activitate revoluționară ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii române, toți slujitorii școlii din patria noastră dau glas hotărîrii lor unanime de a urma neabătut drumul arătat de partid, pilda strălucitoare oferită de viața și activitatea secretarului său general, de a-și aduce întreaga lor contribuție la creșterea și educarea tinerilor vîrstare ale neamului, și-i urează ani mulți de sănătate și putere de muncă, pentru o patrie mereu mai frumoasă și mai prosperă.

IDEI FUNDAMENTALE DIN GÎNDIREA SOCIAL-POLITICĂ

A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Spiritul revoluționar — dimensiune majoră a personalității morale a omului nou

Pentru perfecționarea profesorilor din învățămîntul gimnazial, liceal, profesional și de maiștri, precum și în vederea desfășurării cu eficiență sporită a activității de educație materialist-științifică a elevilor, publicăm — începînd cu acest număr al revistei noastre — o serie de consultații pe teme: „Natura și funcțiile moralei socialiste în patria noastră” (pentru cadrele didactice de toate specialitățile) și „Bazele filozofice ale științelor naturii” (pentru profesorii de matematică, fizică, chimie, biologie, geografie și filozofie).

Spiritul revoluționar, după cum se știe, este un produs al epocii moderne; limbajul și tema sa inițială învederează drepturile omului: libertate, egalitate, fraternitate. Sub cupola unei asemenea trinități valorice s-au desfășurat revoluțiile burghize din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. El certifică nașterea unui nou tip uman pentru a cărui plămădire s-au adus de-a lungul istoriei numeroase jefire. Și spiritul revoluționar — prin viguroasa sa orientare către un viitor ce devine obiect și produs al creației umane — i-a fost dat să compromită și, în final, să înlăture manierele tradiționale de percepție a timpului istoric. Important de reținut rămîne adevărul că, la fel ca și progresul social, spiritul revoluționar își replămădește conținuturile într-un prezent istoric ce angajează viitorul. Devine astfel clar de ce valorile spiritului revoluționar, ce au animat lupta împotriva privilegiilor feudale, au primit alte conținuturi, în marile bătălii de clasă ale proletariatului, din veacurile al XIX-lea și al XX-lea. Și totuși, dincolo de transformările aduse de cursul istoriei, putem identifica, în structurile valorice ale spiritului revoluționar, prezența unor permanențe ce transpar, mai ales, pe fundalul personalității morale. Avem în vedere spiritul de sacrificiu, integritatea morală, cultivarea adevărului, științei și culturii, resentimentului față de tot ceea ce înjosește demnitatea personalității umane. Se poate deci conchide că spiritul revoluționar s-a impus, încă de la început, ca dimensiune majoră a personalității morale a luptătorilor pentru dreptate și echitate socială. Acesta, în fapt, este și temelul prin care generațiile revoluționare comunică între ele, regăsindu-se pe limanul acelorași virtuți. Așa se va explica de ce temerarii comuniști au fost solidari cu toți acei care, în decursul veacurilor, s-au ridicat împotriva exploatareii și asupririi, a nedreptății și inechității sociale. Iar dacă azi ne inclinăm, cu cinste, cu profundă mîndrie și respect, în fața eroilor neamului nostru (Horia, Cloșca și Crișan, Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu ș.a.) o facem avînd aceleași credințe care i-a călăuzit pe comuniștii români în anii grei, plini de sacrificii, ai ilegalității.

După victoria deplină a socialismului, țelul suprem al luptei partidului comunist l-a constituit crearea condițiilor optime de afirmare și dezvoltare, pe toate planurile, a personalității omului nou, a cărui trăsătură esențială o constituie spiritul revoluționar, manifestat în întreaga sa viață și activitate. Cu deosebire în anii care au trecut de la Congresul al IX-lea, sub amprenta puternică a personalității și gândirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a fost inaugurată o perioadă de dinamism fără precedent în toate domeniile de activitate, marcată de dezvoltarea unei noi conștiințe revoluționare. Este meritul secretarului general al partidului nostru, care a demonstrat cu argumente viguroase că răsturnarea claselor exploatare a definit numai o etapă a luptei revoluționare, iar unele dintre etapele ce au urmat au fost uneori mai grele decît cucerirea puterii politice. Iată de ce socialismul, așa cum s-a arătat la Consfătuirea de lucru de la Mangalia, nu trebuie înțeles ca un marș triumfal, ci ca un front al muncii și al luptei revoluționare. Sînt împrejurările în care spiritul revoluționar devine trăsătură definitorie a conștiinței politice și, concomitent, o dimensiune ce structurează fundamentele, manierele de proiectie și de reacție ale conștiinței socialiste în etapa actuală. În fapt, acesta este și climatul în care se făurește, elaborîndu-se substanța personalității morale a omului de tip nou. Ne situăm astfel în preajma unui proces care se înscrie într-o istorie ce vine să acrediteze adevărul, după care „formarea omului nou, al prototipului uman al comunismului, nu se poate realiza în decursul unui sau a citorva planuri cîincinale. Aceasta — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — este o problemă complexă, de mare amploare și de lungă perspectivă legată nemijlocit de procesul dezvoltării și modernizării forțelor de producție, al perfecționării relațiilor de producție și sociale, de întreaga evoluție a societății”.

În concepția secretarului general al

Conf. univ. STELIAN STOICA
Universitatea București

(Continuare în pag. a 8-a)

OMAGIU — de Cornelia Ionescu

PRESTIGIOASĂ CONTRIBUȚIE LA PROGRESUL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

(Urmare din pag. 1)

al partidului, a dezvoltării în continuare a științei și învățămîntului.

Tovarăsa Elena Ceaușescu a adus o serie de contribuții științifice originale, îndeosebi în domeniul chimiei, reunite în volume ce au fost traduse și publicate în R.F. Germania, Grecia, Italia, Anglia, Austria, Elveția, Turcia, Japonia, R.P. Chineză, Mexic, U.R.S.S., Franța, E.S. Cehoslovacă etc. Aceste volume, tratînd probleme de strictă specialitate din domeniul sintezei și caracterizării compusilor macromoleculari, al chimiei și tehnologiei polimerilor, al polimerizării stereospecifice a izoprenului etc., abordează importante aspecte teoretice care au fost materializate în industria chimică din țara noastră.

În semn de supremă recunoaștere a valorii deosebite a operei sale științifice, tovarăsa Elena Ceaușescu a fost aleasă în anul 1974 membru titular al Academiei Republicii Socialiste România. De asemenea, tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a fost aleasă membru titular și membru de onoare a numeroase instituții științifice prestigioase de peste hotare și i s-au decernat titlurile de profesor onorific și de Doctor Honoris Causa a mai multor instituții de învățămînt superior.

Profunde și diverse, lucrările tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu în domeniul compusilor de sinteză macromoleculari, al polimerilor și elastomerilor, al cineticii polimerizării, au consacrat-o ca specialist de maximă autoritate în aceste domenii, au ridicat prestigiul și competitivitatea școlii românești de chimie pe plan mondial la cele mai înalte cote.

Tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu a militat întotdeauna pentru o largă comunicare și cooperare internațională în domeniul cercetării științifice, cuceririle științei și tehnicii trebuind să devină larg accesibile îndeosebi pentru țările în curs de dezvoltare, contribuind astfel la lichidarea subdezvoltării și la înaintarea lor mai rapidă pe calea progresului economic și social.

Ca președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de știință și pacea” tovarăsa Elena Ceaușescu desfășoară o amplă activitate, militînd pentru unirea curselor aberante ale înarmărilor, pentru dezarmarea nucleară, pentru salvarea omenirii de la o catastrofă nucleară, pentru ca rezultatele cercetării științifice să fie puse exclusiv în slujba progresului și a civilizației, pentru a asigura fiecărui om de pe această planetă dreptul său funda-

mental la pace, la o viață liberă și demnă.

Școala românească a traversat după Congresul al IX-lea al partidului o efervescentă perioadă de profunde modernizări și readaptări înnoitoare într-un proces continuu aflat sub semnul unei integrări organice — structurale și funcționale — a învățămîntului cu cercetarea și producția, concepție revoluționară, profund științifică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a constituit un moment de cotitură radicală în pregătirea forței de muncă și dezvoltarea multilaterală a personalității umane. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu „Dacă nu am fi realizat aceste succese importante în învățămînt, dacă nu am fi înfăptuit — așa putea spune — această revoluție în transformarea învățămîntului românesc, nu am fi putut obține nici celelalte realizări în dezvoltarea economico-socială a patriei”.

Este meritul tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu de a fi îndrumat învățămîntul, înfăptuind politica partidului și statului nostru în acest important domeniu de activitate. Iapt care asigură pregătirea cadrelor de muncitori și specialiști necesari economiei noastre naționale, bine pregătiti din punct de vedere profesional, înarmați cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii contemporane, avînd o înaltă conștiință socialistă, atașati trup și suflet partidului nostru.

O activitate deosebită desfășoară tovarăsa Elena Ceaușescu în înfăptuirea politicii partidului și statului nostru în domeniul culturii și educației socialiste, militînd pentru o cultură pusă în slujba grandioasei opere sociale de care o înfăptuiesc oamenii muncii din țara noastră, pentru o fuziune a literaturii, a tuturor artelor cu marile preocupări ale poporului român, pentru ca toți creatorii de artă și de cultură să elaboreze noi lucrări de autentică valoare, pe măsura epocii ce o trăiesc, inspirîndu-se din viața și lupta poporului.

Congresul al XIII-lea al partidului nostru, celelalte documente privitoare la dezvoltarea economică și socială a patriei noastre în actualul cincinal și în perspectiva anului 2000 prevăd sarcini deosebit de mobilizatoare în toate sectoarele de activitate.

Este o datorie de onoare a tuturor celor ce activăm în domeniul cercetării științifice, al învățămîntului și al culturii și educației socialiste ca, urmînd exemplul luminos al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarului general al partidului, al tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, să ne angajăm ferm să muncim cu pasiune, cu dăruire, cu abnegație pentru a înfăptui și a depăși aceste sarcini, pentru ca sumpca noastră patrie să urce noi trepte spre piscurile de aur ale socialismului și comunismului.

PERMANENȚĂ A MUNCII DE ÎNDRUMARE ȘI CONTROL

Cultivarea limbii și literaturii române în școală

Cunoscând sarcinile formulate în documentele de partid, în cuvântările secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Congresul științei și învățămîntului, cu privire la ridicarea nivelului calitativ al predării limbii și literaturii române în școală — disciplină fundamentală cu valențe formativ-educative, patriotice revoluționare deosebite — în cadrul inspecției școlare de specialitate am acordat mai multă atenție activității de îndrumare. Am pornit de la ideea că inspecția școlară nu trebuie să se limiteze la un număr de asistențe la lecții, că ea are menirea de a pătrunde, printr-o multitudinea de acțiuni, esența muncii desfășurate de cadrele didactice — în cazul nostru, de către profesorii de limba și literatură română — pentru realizarea obiectivelor pedagogice propuse în concordanță cu programele școlare, pentru a le stimula în abordarea celor mai adecvate metode și procedee didactice, în scopul angajării elevilor în descifrarea tainelor creației literare, a frumuseților și bogăției limbii române. De aici se ajunge ușor la împărtășirea experienței pozitive, element prin care inspectorul școlar contribuie efectiv la stimularea interesului pentru nou, la sporirea calității lecției.

Totodată, inspecția școlară nu se rezumă doar la activitatea profesorului, ci ea vizează, în egală măsură, nivelul de cunoștințe, priceperi și deprinderi ale elevilor.

Analizând rezultatele elevilor la probele de verificare a cunoștințelor pentru treapta I de liceu, ne-am stabilit prioritățile și obiectivele, în cadrul muncii de îndrumare și control, spre acele zone de unde provin elevii cu cele mai multe carențe în nivelul de cunoștințe, priceperi și deprinderi în însușirea limbii române. Rezultatele nesatisfăcătoare obținute de elevii proveniți din anumite școli ne-au determinat să organizăm o activitate complexă de îndrumare și control, cu participarea inspectorului de specialitate și a profesorilor metodiști, la un număr mare de lecții pentru a se putea depista, prin asistențe, lucrări de control date elevilor, discuții purtate cu elevii și profesorii, cauzele reale ale deficiențelor constatate și pentru a formula măsurile ce trebuie luate. În aceste situații, activitatea de îndrumare și control trebuie repetată, acordându-se o atenție sporită modului de îndeplinire a sarcinilor trasate.

Conducerea inspectoratului școlar și inspectorul de specialitate se preocupă permanent și de buna desfășurare a multiplicității acțiunilor de perfecționare organizate cu profesorii de limba și literatură română din județul nostru: schimburi de experiență, cercuri pedagogice, întâlniri cu scriitorii, critici literari, ziariști, oameni de cultură, cadre universitare, acțiuni care au o mare contribuție la cunoașterea noutăților din domeniu, la crearea unei viziuni unitare în scopul trezirii și menținerii interesului elevilor pentru opera literară de certă valoare. În cadrul acestor întâlniri se clarifică și o serie de aspecte care se referă direct la predarea limbii și literaturii române în școală.

Cursul de perfecționare pe care îl organizăm trimestrial cu educatoarele, învățătorii și profesorii care predau limba română la clasele cu predare în limba maghiară sau slovacă are, în concepția noastră, un profund caracter practic-aplicativ, la baza lui stînd dezbaterile, discutarea fiecărei lecții în parte, prezentarea unor proiecte de activitate didactică-model, a unor mijloace de învățămînt, menite să faciliteze o mai temeinică în-

sușire a limbii și literaturii române, de către elevi. Dorim ca, prin intermediul acestuia, limba și literatura română să fie însușită în cele mai bune condiții de către toți elevii din școlile județului.

Activitatea filialei Societății de Științe Filologice, a cenaclului literar al revistei „Familia”, paginile publicate în revista orădeană în sprijinul predării limbii și literaturii române completează gama preocupărilor noastre pe linia creșterii eficienței predării-învățării acestei discipline de bază a școlii românești. Aș aminti astfel acțiunile devenite tradiționale — „Zilele școlii bihorene”, zilele fiecărui liceu, sesiunile de comunicări, simpozioane, prilej de popularizare și stimulare a muncii de cercetare și de creație a cadrelor didactice. Prezența la aceste activități a unui număr mare de cadre universitare de specialitate din centrele Cluj-Napoca și Timișoara creează o adevărată atmosferă de emulație în rîndul profesorilor noștri de limba și literatură română, determină dorința de a contribui la cercetarea fenomenului lingvistic sau literar românesc.

Conștienți de faptul că baza didacticomaterială, cadrul ambiental contribuie în bună măsură la însușirea mai temeinică a cunoștințelor de către elevi, marea majoritate a profesorilor de specialitate din județ acordă o atenție deosebită organizării și dotării cabinetelor de limba și literatură română. În școlile mai mari am conceput crearea unui climat propice însușirii limbii și literaturii române prin amenajarea unui „complex” al specialității alcătuit din două-trei cabinete aflate în imediata apropiere a bibliotecii, încît între cabinete și bibliotecă să se stabilească o legătură permanentă. Aș aminti ca meritorii rezultatele obținute în această direcție de către Școlile Nr. 4, Nr. 8, Nr. 12, Nr. 16, Liceul de Filologie-Istorie „Emanoil Gojdu”, Liceul Pedagogic și Liceul Industrial Nr. 1 din Oradea.

Un mare accent punem pe activitatea bibliotecilor școlare, pe îmbogățirea, înnoirea și diversificarea fondului de carte al acestora, în așa fel încît să satisfacă cerințele elevilor privind dicționarele, îndreptările ortografice, ortoepice și de punctuație, lucrările de referință, enciclopediile, operele beletristice. Organizarea sălilor de lectură pentru elevi și cadre didactice, accesul liber al elevului la raftul bibliotecii, întocmirea de bibliografii pe specialități, extragerea unor pasaje din ziare și reviste pentru a fi puse la dispoziția profesorilor și a elevilor, organizarea expozițiilor de carte, a vitrinelor cu noutăți editoriale, marcarea evenimentelor mai importante din viața școlii românești, din viața social-politică, aniversări, comemorări ale unor personalități ale culturii românești transformă biblioteca într-un izvor nesecat de informații, de bogată viață spirituală.

Prin instruirile periodice pe care le organizăm cu bibliotecarii școlari, dorim ca biblioteca să devină locul cel mai căutat din școală, în timpul liber, de către elevi, iar plăcerea cititului să constituie una din preocupările lor permanente.

Interesul elevilor pentru limba și literatură română, pentru cunoașterea tezaurului de idei, sentimente și de frumuseți ale literaturii noastre pentru creativitate este

Prof. MARIA TIRLA
Inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar Județean Bihor

(Continuare în pag. a 8-a)

determine pe elev să dorească să-și însușească o scriere și exprimare adecvate normelor ortografice, să-l ajute să învețe corect și bine aceste norme.

În scopul însușirii corecte a ortografiei limbii române trebuie să ne străduim să oferim elevilor un instrument de înțelegere rațională a ortografiei, pe baza criteriilor gramaticale și lexicale.

Stabilind o legătură între însușirea ortografiei, sensul lexical al cuvintelor și valorilor gramaticale ale acestora putem oferi o bază logică de învățare, evitînd memorarea mecanică a normelor ortografice.

Pentru însușirea corectă a limbii scrise de către elevi este necesar ca profesorul, indiferent de disciplina de învățămînt pe care o predă, să folosească și să pretindă o limbă română corectă, atît în scriere cit și în exprimare. Trebuie creat și consolidat frontul comun al tuturor cadrelor didactice pentru însușirea limbii române. Este necesar ca fiecare profesor, fie de limba română, fie de matematică, de chimie sau biologie, să le pretindă elevilor lor ca rezumatele, conceptele, schițele să fie corect scrise, fără greșeli ortografice, de acord sau de exprimare. De asemenea, este necesar ca în lucrările de control și tezele elevilor la aceste discipline școlare să fie corectate și eventualele inadvertențe sau greșeli de limbă. Totodată, pentru ca elevul să poată folosi operativ caietul de notițe, fișele de lectură trebuie obișnuit să le scrie corect, citit, ordonat, să demonstreze și, cu aceste prilejuri, că știe să încorporeze termenii de specialitate într-un limbaj literar exprimat îngrijit.

Este bine să ne preocupăm și un alt aspect al scrierii elevilor: grafia, formarea literelor. Fără a pretinde un scris neapărat caligrafic, e necesar să le cerem să scrie citit, deoarece scrisul dezordonat poate aduce multe deservicii la lucrările scrise sau în cadrul probelor de cunoștințe pentru treapta I, a examenului de admitere, în treapta a II-a, la bacalaureat etc. Chiar atunci cînd elevii care nu scriu citit cunosc regulile ortografice, de pildă folosirea cratimei sau a virgulei, dacă aceste semne nu se disting clar, ei pot fi penalizați pentru greșeli pe care, de fapt, nu le fac. Uneori scrisul adolescenților se apropie mai mult de forma literară de tipar decît de forma literară învățată în școală (este, probabil,

un mijloc de singularizare, prin care elevul încearcă să devină el însuși). În aceste situații poate interveni profesorul, explicîndu-i că și în condițiile dezvoltării rapide a mijloacelor de comunicare în masă, a ciberneticii, scrisul rămîne unul din instrumentele principale ale muncii intelectuale, o marcă a fiecărei personalități. Dintre soluțiile ce se pot adopta pentru corectarea grafiei acestor elevi amintim: efectuarea unor exerciții de scriere frumoasă, cursivă, dictări, prezentarea de modele caligrafice, de modalități de legare a literelor care convin cel mai bine tipului de grafie al elevului. Dacă este cazul, acesta poate fi chiar îndemnat să revadă regulile grafice care se referă la modul de realizare al fiecărui element grafic, al fiecărei litere, să-și revizuiască poziția corpului, a miinii, a caietului, felul de a ține stiloul, creionul etc.

Foarte folositoare în însușirea corectă a limbii române sînt temele scrise pe care le dăm elevilor noștri, cu condiția ca ele să fie permanent îndrumate, controlate, corectate.

În alegerea celor mai adecvate modalități prin care contribuim, în cadrul activităților școlare, la însușirea corectă a limbii române de către elevii noștri, de un real folos ne pot fi și lucrările de specialitate, care dau explicații detaliate cu privire la principiile de bază ale ortografiei limbii române. În școala noastră s-a creat tradiția de a prezenta elevilor astfel de lucrări în clasă, de a le utiliza pentru explicarea unor probleme ortografice sau pentru selectarea unor exemple convingătoare.

Interesul pentru cultivarea limbii române, a unei limbi scrise și vorbite literar rămîne așadar o datorie a fiecărui educator, a tuturor factorilor care contribuie la formarea tineretului studios. Și, fiindcă, deocamdată, nu există motive care să ne facă să ne îndoim că limba orală și scrisă va rămîne un instrument de bază de comunicare și pentru omul mileniului III, să ne străduim să lăsăm moștenire uoienilor noștri știința de a înțelege frumusețea limbii românești, de a folosi cu pricepere, uneori cu har și talent, bogata și expresivă noastră limbă strămoșească.

Prof. ANGELA CHIOREANU
Școala Nr. 8 din Oradea

A VORBI DESPRE EMINESCU

A vorbi despre Eminescu... pentru un dăruit dascăl de limbă și literatură română, trebuie să însemne o emoție rară, acea emoție rară a atingerii diamantului sacru, cel mai strălucitor, din comoara de minți și suflete ale acestui neam românesc bun și drept. Inseamnă, în același timp, și o imensă responsabilitate. Aceea, de a dezvălui, în fața minților și sufletelor încă în formare, fațetele nebănuite de adînci, în reflexia luminii lor, ale acestui diamant, ale personalității poetului nostru național. Un adevărat dascăl de limbă română este acela ce, cunoscînd în profunzime gîndirea poetică, filozofică și științifică eminesciană, se străduiește să depășească clișeele truismelor, pentru ca, meditănd îndelung „sub razele Luceafărului”, să acceadă la a-i face pe elevii săi să rezonanze, la rîndul lor, la modelul moral și estetic al marelui ipoteștean, la radicala desțelenire și reformare a limbii poetice românești și, în aceeași măsură, a sensibilității românești, la vizionarismul său politic, la expresia atot-

cuprinzătoare a patriotismului său, un patriotism de esență superioară.

De la Eminescu avem, în primul rînd, acel „jagure de mîiere”, acea „limbă veche și-nțeleaptă” pe care trebuie s-o păstrăm, ca pe o grădină de flori înmiresmată, s-o plîvim cu sîrg de toate buruienile.

De la Eminescu avem acea dragoste pentru „tot ce mișcă-n țara asta: riul, ramul”. Și de la Eminescu ne-am deprins să scrutăm, cu fior, spațiile siderale ale nemărginirii și timpul înfinit, aventura cunoașterii hiperionice.

Pentru că, nici o învățătură pe lume nu este mai rodnică decît aceea pe care o primim de la genii. Să fim deci mîndri și demni de genul nostru național, făcîndu-ne, cu abnegație, datoria, la catedră, încît moștenirea eminesciană să se îmbogățească, de la an la an, cu multiple semnificații pe care le descoperim, în uluitoarea, imprevizibilă și eterna sa contemporaneitate.

DOINA STERESCU

A vorbi și a scrie corect limba română — o înaltă îndatorire patriotică

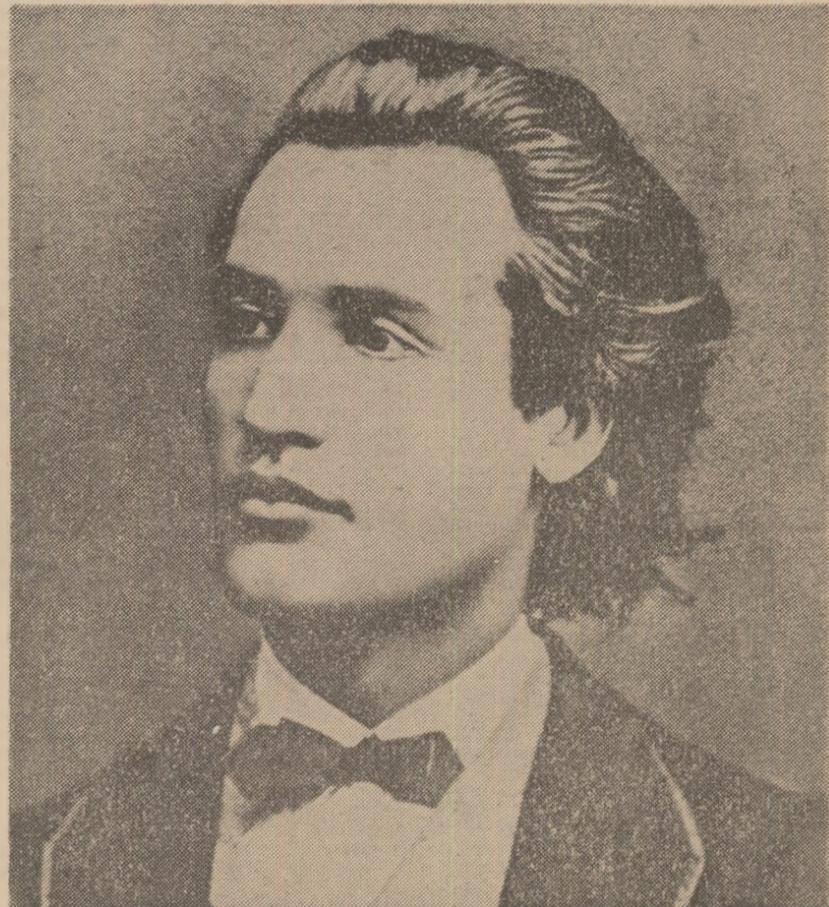
Ca limbă oficială de stat, purtătoare a literaturii și culturii naționale, ca bază pentru însușirea tuturor cunoștințelor, limba și literatura română este o disciplină fundamentală a școlii românești. Importanța însușirii și transmiterii corecte a limbii, a stăpînirii ei de întregul popor, a fost subliniată de însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la tribuna celui mai înalt forum științific al țării, Academia Republicii Socialiste România: „O națiune, un popor nu pot exista fără o istorie, fără o cultură și o limbă proprie (...) Oamenilor de știință și de cultură le revine misiunea s-o păstreze, s-o perfecționeze și să asigure întotdeauna ca ea să ocupe un loc demn în rîndul limbilor și culturii universale.”

În evaluarea culturii unei persoane, ortografia devine un criteriu de bază, deoarece scrierea corectă, ordonată, nu mai este sau nu trebuie să fie apanajul filologilor sau al celor cu o instrucție superioară. În stăpînirea corectă a limbii române, ca limbă oficială de stat, un rol important îl au școala, orele de limba română, toate obiectele de învățămînt. La acestea se adaugă presa, radioul, televiziunea, literatura beletristică și cea științifică.

Cu toate acestea, normele ortografice și, mai ales, cele de punctuație, sînt folosite uneori greșit. Ne întrebăm, desigur, de ce? Unele greșeli rămîn în scrierea elevilor din clasele mici, ceea ce

înseamnă că unii învățători nu insistă suficient pentru a le forma elevilor deprinderi corecte de scriere. De aceea este necesar ca învățătorul și apoi profesorul să-l obișnuiească pe elev să exerseze cit mai mult în clasă, pentru însușirea normelor ortografice. Caligrafia, formarea unor deprinderi corecte de scriere este aproape în totalitate opera învățătorului.

Ca orice deprindere, scrisul se învață prin exerciții, iar numărul acestora trebuie să fie cit mai mare în învățămîntul primar. Se pot folosi numeroase metode în funcție de ciclul de învățămînt, de nivelul de pregătire al colectivului clasei, de tipul greșelilor frecvent săvîrșite. Cele mai des folosite de noi sînt: copierea unor texte scurte cu probleme de ortografie și explicarea lor, dictări, auto-dictări cu corectarea lor în clasă, completarea unor spații punctate cu forme corecte, benzi cu cuvinte compuse pentru deosebirea omofoniilor, stopul ortografic, prin care se clarifică problemele ortografice a căror rațiune unii elevi o înțeleg mai greu, fișa de greșeli tipice, teste de recuperare și altele. Important este ca, de fiecare dată, elevii să lucreze independent, dar sub stricta supraveghere a învățătorului și profesorului de limba română. Desigur, există o multitudine de exerciții, teste, jocuri pentru învățarea corectă a ortografiei limbii române. Nu ne-am propus să le descriem aici, ci doar să subliniem necesitatea găsirii unor mijloace variate, atractive care să-l

Profilul moral al viitorului comunist — obiectiv al activității educative

Apariția sentimentului de dragoste pentru patrie este strins legată de reprezentările și noțiunile elevilor despre patrie. Un copil își formează încă de timpuriu, prin legătura sa cu mediul social înconjurător, mai ales cu cel familial, numeroase impresii care-i provoacă puternice trăiri afective, cu privire la realitățile patriei. Poeziile, povestirile despre oamenii de frunte, excursiile care le prilejuiesc cunoașterea frumuseților țării, a realizărilor minunate ale poporului nostru, observațiile personale — din perioada prescolară — contribuie la cristalizarea reprezentărilor și la conturarea unor noțiuni pe care se bazează formarea și dezvoltarea sentimentelor de dragoste de patrie, de mândrie patriotică a elevilor din ciclul primar, procesul continuându-se în cadrul și cu aportul activităților școlare și extrașcolare caracteristice. În ciclul gimnazial, acestor activități li se adaugă și ora de dirigiență, care are multiple și deosebite posibilități de educație moral-patriotică, revoluționară a elevilor.

În calitate de dirigintă la clasa a V-a, pornind de la zestrea de cunoștințe ale elevilor mei, acumulată până la această vîrstă, am căutat ca, în orele de dirigiență, să folosesc acele căi și mijloace care să înlăture formalismul, să conducă la adevăratul sentiment de dragoste de țară, un sentiment durabil, manifestat prin atitudine și comportamente corespunzătoare normelor eticii și echității socialiste. Ca educator comunist, mi-am călăuzit cu statornicie atitudinile, comportamentul, întreaga activitate, după valorile moralei comuniste. Am acționat întotdeauna cu convingere în tot ceea ce am întreprins cu clasa, făcându-i pe elevi să aibă încredere în mine. Vorbei i-am adăugat fapta.

Unul din procedeele pe care le-am utilizat este cel al dezbaterilor pe marginea unor teme ca: „Și eu fac parte dintr-un colectiv”, „Cum își îndeplinește sarcinile primite fiecare membru al colectivului clasei?”, „Prin succesele de acum ne pregătim pentru cele viitoare”, „Țara are nevoie de oameni de nădejde, are nevoie de noi” etc. Ele au ridicat în fața elevilor probleme de conștiință legate de normele de conduită morală, de sociabilitate, intrajutorare, de responsabilitate și atitudine revoluționară. După asemenea dezbateri, aproape fiecare elev se străduia să devină harnic, curajos, solidar cu interesele colectivelor.

Elevii au înțeles că atitudinea, responsabilă față de interesele țării, devotamentul față de cauza socialismului, exprimate prin muncă activă, reprezintă componente ale patriotismului socialist. Numai trăind dorința vie de a se desăvîrși, de a fi capabili de fapte deosebite, demne de laudă, sentimentul dragostei de patrie le devine un sentiment activ, eficient, mobilizator. Astfel, conținutul noțiunii de patriotism a devenit mai amplu, mai bogat pentru ei.

În munca educativă la clasă nu m-am oprit numai la dezbaterile din orele de dirigiență despre necesitatea integrării în colectivul clasei, în cel al școlii și apoi în marea colectivitate a țării. Cu ocazia unor excursii, vizite, zile de muncă patriotică, prin discuțiile cu ceilalți profesori ai clasei, cu familiile elevilor, urmărindu-l în viața de zi cu zi, am constatat felul în care ei își manifestă activ sentimentul patriotic. Făcându-i să înțeleagă că învățătura reprezintă principala lor îndatorire patriotică, am subliniat întotdeauna că un om nu-și poate dovedi patriotismul, nu-și poate sluji cu adevărat țara, decît dacă este bine pregătit și din punct de vedere profesional, fapt care presupune o temeinică și susținută pregătire școlară. Luînd în discuție temele: „Învățăm, dar cum?”, „Pilde de muncă plină de pasiune”, „Comuniștii țării, exemplu de devotament și dăruire”, am creat situații psihologice în măsură să genereze la elevii atitudini pozitive,

atît față de învățătura cit și față de muncă în general. În strînsă legătură cu educația lor în cultul muncii, am abordat și teme referitoare la viitoarele lor profesii: „Idealul de viață la vîrsta noastră”, „Ce voi deveni în viață?”, „Mă pregătesc să fiu de folos țării”.

Dezbaterile și dezvoltarea acestor teme, sub aspect teoretic, a fost completată, de asemenea, cu vizite în întreprinderi industriale din localitate și din județ sau în unități agricole.

Pentru a-mi da seama de măsura în care elevii mei stăpinesc unele noțiuni și concepte cu privire la patrie și la patriotism am alcătuit chestionare speciale, cu întrebări diferite de felul: „Ce înseamnă pentru voi patria? Ce înțelegeți prin patriotism? Ce exemple concrete de acțiuni patriotice cunoașteți? Cum se manifestă eroismul în zilele noastre? Dar curajul? Cu ce prilejuri ați simțit profund mîndria de a fi român?” Răspunsurile elevilor mi-au fost de folos în proiectarea viitoarei activități în cadrul orelor de dirigiență. De exemplu, pornind de la aceste răspunsuri am organizat un scurt dialog despre eroism și curaj și despre locul acestuia din urmă în structura profilului moral al omului nou. Se știe că uneori preadolescenții confundă curajul cu bravada, cu lucrul ieșit din comun, săvîrșit doar de dragul afirmării personale. Am analizat împreună cu ei fapte și împrejurări care să-i ajute la clarificarea noțiunii de curaj. Elevii au reținut aspecte esențiale: de pildă că fapta curajoasă trebuie să fie pusă în slujba unui scop superior, că trebuie să fie bine înțeleasă utilitatea și semnificația socială a faptei eroice. În același fel am discutat și despre stăpînire de sine, abnegație, devotament.

Sentimentul patriotismului se naște și se dezvoltă și ca rezultat al cunoașterii trecutului nostru istoric, a vieții și activității exemplare, a eroismului unor personalități. Folosindu-mă de cunoștințele dobîndite de ei la istorie, în orele de dirigiență le-am oferit elevilor posibilitatea să retrăiască fapte și acțiuni memorabile ale unor figuri istorice proeminente, ale unor oameni de seamă politici, de știință și de cultură, fapte și acțiuni puse în slujba binelui și înfloririi patriei. Un prilej însemnat de educare a sentimentului dragostei față de patrie îl constituie cinstirea sărbătorilor noastre naționale și în cadrul orelor de dirigiență. În acest scop am recurs la proiecte de diapozitive și diafilme, realizînd cu cei mai talentați elevi izbutite montaje literar-istorice și scurte programe artistice. Ceilalți elevi ai clasei au contribuit la aceste acțiuni prin culegerea de date, de citate, de versuri — din bibliografia indicată anterior — pe baza cărora s-au alcătuit succinte referate introductive, pentru explicarea semnificației evenimentului sau a rolului și locului personalității evocate, și s-au pregătit montajele și programele artistice respective. Aceste momente s-au desfășurat într-o atmosferă festivă, avînd o deosebită încălțătură emoțională.

În preocupările mele intră, firește, și urmărirea rezultatelor muncii desfășurate ca dirigintă, cunoașterea modului cum gîndesc elevii mei, dacă au rămas numai la reprezentări și noțiuni despre patrie, patriotism, sau au ajuns la convingeri și atitudini patriotice. Am urmărit, deosebit, acest ultim aspect deoarece se știe că realizarea concordanței dintre noțiuni, reprezentări, cunoștințe, pe de o parte, și convingeri, atitudini, acțiuni și fapte patriotice pe de altă parte este piatra de încercare a muncii de educație moral-patriotică, revoluționară a elevilor noștri.

Prof. CALENIC FLORICA
Școala Nr. 10 din Tulcea

IANUARIE ANIVERSAR

Sub strălucita cupolă a sărbătorilor din prima lună a anului — în care aniversăm cu profundă cinstire și prețuire zilele de naștere ale tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu — stă înscrisă, cu litere de aur, și ziua de 24 Ianuarie 1859, — zi care, în cartea de onoare a patriei, marchează Unirea principatelor, unire ce a însemnat nașterea unui stat nou pe harta politică a Europei — România modernă.

Urmare firească, logică, a evoluției istorice, social-economice, culturale și politice a poporului nostru de-a lungul veacurilor, Unirea principatelor, împlinită prin actul de la 24 Ianuarie 1859, constituie prima etapă, decisivă, a procesului trînic, ireversibil, de formare a statului național român modern, ea fiind rezultatul puternicei afirmări a conștiinței naționale, a conștiinței unității de neam, al luptei milenare a poporului nostru pentru libertate și independență. „Idea unirii țărilor românești, idealurile făuririi unui stat unitar puternic pe pămîntul vechii Dacie — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — au rămas mereu vii în conștiința poporului, dinamizînd voința sa de luptă, reprezentînd forța motrice a luptei pentru dreptate socială și națională, pentru progres și civilizație”.

Acest act — cel mai îndrăzneț și mai înțelept al națiunii române, cum l-au caracterizat contemporanii săi — s-a săvîrșit împotriva dorinței și voinței marilor puteri europene, constituînd un pas decisiv pe drumul reunirii într-un singur stat al tuturor românilor, care a stimulat lupta generală de eliberare a pămînturilor străbune cotoprite de imperii absolutiste. Ideea unității s-a văzut pentru întia

oară concretizată în ceea ce îi privea pe români, împlinîndu-se un proces îndelungat și deschizîndu-se, totodată, drum spre deplina unire statală a națiunii. Unirea împlinită la 24 Ianuarie 1859 a pregătit Unirea cea mare — de la 1 Decembrie 1918 — și, în perspectivă istorică, între cele două date scumpe poporului nostru, legătura este indisolubilă, logică și necesară.

În condițiile în care unitatea de gîndire și acțiune a asigurat triumful orînduirii noi, socialiste, experiența și conștiința luptei poporului român pentru unitate constituie astăzi o puternică temelie, o sursă de încredere și tărie, un viguros factor de coeziune a tuturor fiilor acestui pămînt în jurul partidului, al secretarului său general, un legămînt de luptă și muncă pentru a ne înălța patria pe noi culmi de progres și civilizație.

Păstrăm în ființa noastră națională o prețioasă zestre de muncă și de luptă, o istorie copleșită de bogată și de frumoasă în împlinirile ei drepte și adevărate.

Să deschidem scumpa carte a istoriei neamului și să o aducem sub ochii tinerilor. Să afirmăm, în prețuirea istoriei patriei, în evocarea treptelor ei, locul națiunii noastre, trecute și prezente, demnitățile și valorile sale în lumea contemporană.

Să desprindem din cunoașterea acestei cărți a istoriei și a pămîntului, în ale cărei file sînt cuprinse momentele aniversare ale lui Ianuarie, vibrante sentimente ale dragostei de patrie și partid, pentru că numai astfel această mare carte stă drept temelie solidă a marilor construcții materiale și spirituale ale socialismului.

MONICA ROBEA

Formarea și conștientizarea vocabularului social-politic al elevilor

Integrarea școlarului mic în sistemul de relații sociale, începînd cu cele ale clasei, ale școlii, ale organizațiilor revoluționare de copii și tineret, îi cere să cunoască drepturile și îndatoririle ce-i revin și să participe la o serie de activități organizate, în conformitate cu anumite norme și principii de conduită pe care trebuie să și le însușească și să le respecte. Adaptarea elevilor din clasele I—IV la noul lor statut social se face treptat, acest proces presupunînd din partea noastră, a învățătorilor, datoria de a le dezvolta, cu multă grijă și atenție, capacitatea de a se integra, orienta și de a acționa în cadrul colectivului, de a înțelege corect și clar relațiile ce se stabilesc în grupul social al clasei, al detașamentului și unității de pionieri, sau în afara școlii.

Unul dintre aspectele muncii instructiv-educative, de care depinde în mare măsură educarea moral-civică a elevilor noștri, în spiritul valorilor eticii comuniste, îl constituie formarea și conștientizarea la aceștia a noțiunilor și conceptelor care definesc însușiri morale, norme de comportare, relații sociale la care iau

parte sau care se referă la alte domenii ale activității sociale, forme de organizare (economice, politice, culturale), realități și evenimente istorice și politice, legi juridice etc.

Bine concepute și conduse, la atingerea acestui deziderat contribuie toate formele activității instructiv-educative din școală și extrașcolare, toate disciplinele de învățămînt. În cadrul lor însă, un loc aparte îl au activitățile de dezvoltarea vorbirii, la clasele I—III.

Respectînd indicațiile programei, deci ținînd seama și de particularitățile de vîrstă ale elevilor fiecăreia din cele trei clase, îmi organizez activitatea în așa fel, încît, la sfîrșitul ciclului primar, elevii mei să stăpînească și să întrebunțeze corect un vocabular cuprinzînd termeni — accesibili lor și utili — din sfera moralei, social-politice, juridice. Astfel, începînd cu clasa I, introduc în planificarea anuală și trimestrială obiective pedagogice precise cu privire la formarea, dezvoltarea și activizarea acestei părți a vocabularului elevilor, străduindu-mă ca, întot-

deauna, noile cunoștințe dobîndite de ei să aibă un pronunțat caracter practic-aplicativ.

De pildă, am urmărit, progresiv, mai întîi prin formarea unor reprezentări clare, precizarea și lărgirea semnificației noțiunilor de: cinstit, respectuos, disciplinat, ordonat, altruist, combativ etc. (și a antonimelor lor); prietenie, tovarășie, organizație; patrie, partid, popor, conducător, comitet, congres, documente, program; societate, socialism, comunism, comunist; epocă, viață nouă, libertate, independență și altele din aceleași categorii. În explicarea acestor noțiuni am evitat definiția lor teoretică, științifică, ea nefiînd accesibilă elevilor la aceste vîrste. Clarificarea lor s-a făcut pe baza exemplelor din experiența copiilor, din viața școlară și de organizație, apelînd la comparații sugestive oferite de realitatea cotidiană sau de cea cunoscută de elevi cu prilejul unor vizite și excursii, sau folosînd un bogat material intuitiv (fotografii, diafilme, diapozitive, albume ș.a.). De multe ori leg aceste lecții, direct sau indirect, de activități educative prin care urmăresc formarea comportamentului lor moral-civic. Uneori „creez” situații concrete pe care elevii le observă și le comentează utilizînd cuvintele noi învățate. Iată un exemplu: pentru ca elevii clasei a II-a și a III-a să conștientizeze noțiunile de „partid” și „secretar de

partid”, am început explicația acestor cuvinte pornind de la organizarea lor în cadrul detașamentului de pionieri și cerîndu-le exemple din activitatea fraților mai mari și a părinților cu privire la organizația U.T.C. și cea de partid; am stabilit, astfel, analogii între funcția de „comandant de detașament”, „secretar U.T.C.” și „secretar de partid”, unul dintre elementele comune fiind alegerea în aceste funcții a celor mai destoinici, mai disciplinați, mai activi membri ai respectivelor organizații.

Asemănător am procedat și pentru precizarea noțiunii de „congres” (analogie între adunările pionierești, cele ale uteciștilor și cele ale comuniștilor).

Bineînțeles, de cite ori se ivește ocazia, revin asupra acestor noțiuni, la toate celelalte discipline școlare, însușirea lor de către elevi permițîndu-mi să aprofundez și sensul altor noțiuni cu care ei intră în contact la lecție sau prin intermediul altor modalități de informare. Totodată, conștientizarea acestor noțiuni de către elevi mă ajută foarte mult în întreaga activitate de educație cetățenească, moral-patriotică a acestora, ca și în crearea unor motivații temeinice pentru învățătura, pentru o frumoasă viață de organizație, pentru cunoașterea glorioasei istorii contemporane a României socialiste.

Inv. MARIA ORZETIC
Școala Nr. 26 din Iași

Colaborare susținută în realizarea unor obiective comune

Părinții copiilor de diferite vârste, începând cu școlaritatea mică, trebuie ajutați să înțeleagă că evoluția personalității și performanțele lor școlare depind într-o măsură considerabilă de nivelul dezvoltării și educării realizat la sfârșitul ciclului primar. Subliniem câteva aspecte hotărâtoare în devenirea personalității elevilor: 1. Atașamentul elevului față de școală, profesori, colectiv, care cu cât este mai profund, cu atât stimulează mai puternic energia copilului și dorința lui de autodepășire. Indiferența unor elevi, atitudinea lor negativă în acest domeniu se transformă într-o frână în calea dezvoltării lor normale și pot conduce chiar la devieri de comportament; 2. Atitudinea copiilor față de învățatură, care poate să fie de la una plină de responsabilitate până la o totală indiferență; 3. Dezvoltarea generală, care poate avea un nivel ridicat, până la unul foarte scăzut, limitat; 4. Calitatea și volumul noțiunilor, priceperilor și deprinderilor prevăzute de documentele școlare pentru clasele I-IV. Și în acest domeniu putem constata o însușire deplină, temeinică, dar și rezultate necorespunzătoare, cele mai mari „performanțe” ale unor copii înscriindu-se la valoarea notei cinci, prezentând numeroase și serioase lacune; 5. Modalitățile utilizate de elevi pentru însușirea cunoștințelor, care pot fi raționale, independente, creatoare, cu elemente de autoinstruire, dar pot avea, la unii elevi, și un caracter mecanic; 6. Atitudinea școlarului față de dificultățile întâlnite în procesul instructiv-educativ, care se poate caracteriza prin perseverență, independență, deprinderea de a duce până la capăt o acțiune începută, de a se achita cu responsabilitate de sarcinile ce-i revin sau pe care elevul și le asumă, până la lipsa de voință, fuga de răspundere și tendința de a apela sistematic la ajutorul altora — părinți, frați, colegi; 7. Nivelul intereselor cognitive care diferă de la elev la elev: astfel, dacă unii au interese profunde, multiple și desfășoară activități independente, susținute, pentru a cunoaște cât mai mult, alții sunt superficiali, nu și-au format nici un interes cognitiv, și, ceea ce este mai grav, resping activitatea de învățare, care este forma esențială de muncă la vârsta școlarității, și încep să caute satisfacții în domeniul facil ce-i îndepărtează din ce în ce mai mult de școală.

Clarificarea tuturor părinților asupra acestor probleme ajută la evitarea unor situații dificile, determinate de necunoașterea esenței activității copiilor în fiecare ciclu de școlarizare și la asigurarea continuității între evoluția, performanțelor copiilor și eforturile lor conștiente, perseverente, zilnice.

Părinții trebuie ajutați să înțeleagă faptul că, la vârsta preadolescenței și adolescenței, în lumea spirituală a copiilor se produc transformări importante, că școala pune în fața lor noi cerințe, tocmai pentru a le asigura o dezvoltare continuă și că, în același timp, în viața elevilor noștri apar interese, atracții noi și multiple, care se impun a fi subordonate

cu tact scopului esențial: pregătirea lor pentru muncă și viață.

Comunicarea cu colegii, atracția pentru viața în colectiv reprezintă preocupări esențiale la această vîrstă. Lecția, pentru ei, nu e numai un cadru în care își însușesc noi cunoștințe, ci, în primul rînd, un prilej de cunoaștere reciprocă, de trăiri comune, de aprecieri reciproce. Orientate cu tact de către profesori și părinți, aceste trăiri își pot multiplica influența pozitivă asupra personalității și performanțelor tuturor elevilor, prin responsabilitatea ce trebuie cultivată la fiecare elev pentru activitatea și rezultatele tuturor colegilor. În condițiile mijloacelor moderne de informare, cunoștințele transmise în școală sînt concurente puternic. Deși aceste informații extrașcolare contribuie la dezvoltarea copilului, necontrolate, neorientate, mai ales la preadolescență, se pot transforma în piedici greu de învins de unii elevi. Aceștia încep să privească învățatura sistematică, ce presupune efort, renunțare la o serie de preocupări ușoare și plăcute, ca o ocupație plictisitoare, obositoare, impart în mod eronat obiectele de studiu în „importante” și „neimportante”, „utile” și „inutile”, mărind numărul celor ce nu trebuie să le acorde importanță, tocmai ca urmare a necesității de a dispune de un timp din ce în ce mai mare pentru alte ocupații. Urmările acestor tendințe nu sînt deloc greu de prevăzut, dacă avem în vedere idealul educației comuniste: dezvoltarea multilaterală a personalității fiecărui cetățean al patriei noastre.

Ajutorul pe care părinții sînt chemați să-l acorde copiilor în vederea prevenirii și corectării unor asemenea atitudini eronate se impune cu necesitate.

Trecerea elevilor de la un ciclu de școlarizare la altul, de la o treaptă la alta, presupune confruntarea acestora cu numeroase probleme, transformări și dificultăți de adaptare la noi cerințe, de cunoaștere reciprocă, de însușire a noi tehnici de muncă intelectuală și practică etc.

Formarea unor noi clase de elevi, a unor noi colective, atrage după sine ierarhizări, clasificări noi ale valorilor, care pot stresa uneori copii ce în alte colective, la alți profesori, se bucurau de aprecieri mult mai favorabile.

Atitudinea părinților în aceste momente cruciale pentru evoluția interesului copilului față de învățatură, de noile condiții și solicitări are o importanță hotărâtoare. Fiind aproape de copil, înțelegîndu-i dezamăgirea, părinții trebuie să-l convingă și să-l ajute să facă eforturi susținute pentru a corespunde noilor cerințe, singura posibilitate de a ocupa un loc satisfăcător în noua ierarhizare a valorilor. Ușurința cu care unii părinți nevaloriză acuză profesorii de exigență exagerată, de subiectivism, influențază negativ copilul, care dezarmează, se autolînștește și, ca urmare, stagnează sau chiar involuează.

Performanțele necesare le pot obține numai acei elevi care fac eforturi sistematice, se autoeducă și se autoinstruiesc, cu cea mai mare tenacitate, fiind sprijiniți și încurajați și de părinți.

La clasele a VII-a, a VIII-a, și mai ales la clasele IX-XII, la elevi se formează noi motive ale învățării, legate de idealul profesional al preadolescenților și adolescenților; învățatura se conturează, din ce în ce mai mult, ca mijloc principal de realizare a visurilor și planurilor de viitor.

În această etapă, indiferent de nivelul său de pregătire intelectuală, fiecare părinte trebuie să manifeste maximum de responsabilitate față de viitorul copiilor, să-i ajute, să-i stimuleze, să le încurajeze eforturile pentru realizarea idealurilor, veghind ca aceștia să se orienteze după două criterii fundamentale: capacitățile lor reale și comanda socială.

Conf. univ. dr. STELIANA NĂSTĂSESCU
CRUCERU
Universitatea București

Factori educativi cu răspunderi egale

În atenția comitetului cetățenesc de părinți de la Școala Nr. 3 din Hunedoara a stat sporirea contribuției părinților la ridicarea calitativă a procesului instructiv-educativ, ca și la rezolvarea unor probleme legate de îmbunătățirea bazei didactico-materiale. Comitetul cetățenesc s-a preocupat îndeaproape de asigurarea unor condiții optime de studiu al elevilor școlii, contribuind la igienizarea și înfrumusețarea spațiilor de învățămînt.

În vederea asigurării unei frecvențe bune, la nivelul fiecărei clase, s-a analizat săptămînal situația frecvenței, intervenindu-se operativ, prin vizite la domiciliul elevilor. Numărul părinților care au sprijinit activitatea școlară este mare, foarte mare chiar. De asemenea, spre a asigura disciplina în școală și în afara sa, echipe de cadre didactice și părinți au sarcini precise, de a depista și lua măsuri operative atunci cînd se ivesc abateri de la disciplina școlară sau extrașcolară. Eventualele cazuri se indisciplinează depistate vor fi, de asemenea, discutate.

În vederea creșterii nivelului de pregătire al elevilor s-au purtat discuții cu părinții aceluia care au note sub limită, în scopul de a-i determina pe aceștia să urmărească cu o mai mare atenție modul în care copiii lor își pregătesc lecțiile și frecventează cursurile. Este demn de

reținut că în acțiunile privind înfrumusețarea și igienizarea zonelor verzi din jurul școlii, cit și la parcului din incintă, au fost mereu întîlniți și copiii noștri, care au reușit să realizeze peste 1000 de ore de muncă patriotică. Nu a fost uitată nici activitatea cultural-artistică, pionierii școlii participînd la unele acțiuni cum ar fi clubul artelor, desfășurat la nivel de municipiu, organizat de Casa Pionierilor și Șoimilor Patriei.

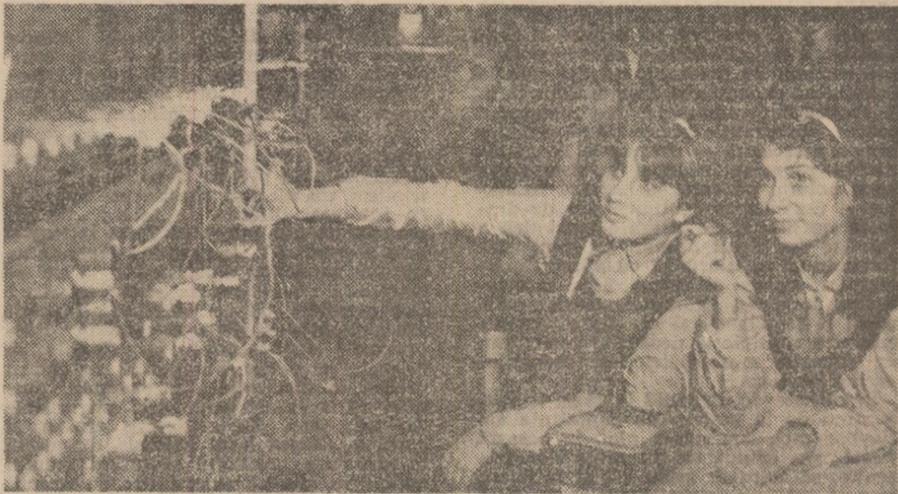
Comitetul cetățenesc de părinți a sprijinit realizarea serbărilor școlare, propunîndu-și ca în anul școlar în curs să se organizeze asemenea acțiuni cu o mai mare amploare. În acest sens, a fost sprijinit comandamentul unității de pionieri în organizarea unor acțiuni de educare prin și pentru muncă, vizite la întreprinderi, întîlniri cu muncitori fruntași, cu activiști de partid și de stat, în organizarea unor excursii la obiective social-culturale, ca și la locuri istorice și de agrement.

Pentru acest an școlar, comitetul cetățenesc de părinți și-a propus să sprijine consiliul de conducere al școlii în asigurarea frecvenței elevilor, pentru a se putea interveni operativ, împreună cu învățătorii și diriginții în scopul reducerii numărului de absențe. Se vor intensifica vizitele la domiciliul elevilor cu frecvență slabă și se va solicita spri-

jinul unităților economice unde lucrează părinții elevilor cu un număr mare de absențe. De asemenea vor fi antrenate părinții pentru a conduce cercuri tehnico-aplicative și cultural-artistic. Se va organiza acțiunea „Astăzi discutăm despre meseria de...” la care sînt invitați pionieri, părinți și muncitori fruntași. Se vor intensifica acțiunile de pregătire ma-

terialist-științifică pentru părinți și elevi și se vor organiza cercuri de propagandă pedagogică în rîndul părinților, sub genericul „Elevii noștri, copiii dumneavoastră, viitorul de miine al țării”.

IOAN VLAD
președinte al Comitetului
cetățenesc de părinți de la
Școala Nr. 3 din Hunedoara

Colaborarea sindicatelor din învățămînt cu cele din muzee

Comitetul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Bihor au organizat, la Liceul de Matematică-Fizică „E. Gojdu” din Oradea, schimbul de experiență cu tema: „Activitatea desfășurată de sindicatele din învățămînt și de cele din muzee pentru educația revoluționară și politica a elevilor, în spiritul Programului ideologic adoptat de Congresul al XIII-lea al partidului. Măsuri pentru îmbunătățirea în continuare a acestei activități.” Au participat reprezentanți ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste, ai uniunii sindicale de ramură, ai Inspectoratului Școlar, președinții comisiilor pentru activitatea sindicatelor din învățămînt dintr-o serie de județe ale țării, președinți ai unor sindicate-învățămînt, directori șefi de secție și muzeografi, precum și cadre didactice.

La deschiderea lucrărilor, prof. Dobrița Țigăran, președinte al Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință, Cultură, Poligrafie, Presă și Edituri, a prezentat preocupările existente privind

colaborarea sindicatelor din învățămînt cu cele din instituțiile muzeale, în vederea educării revoluționare și patriotice a elevilor. În cadrul dezbaterilor au fost prezentate și analizate aspecte privind conlucrarea organelor și organizațiilor sindicale din instituțiile de învățămînt cu cele din muzee pentru formarea conștiinței socialiste, educarea patriotică, revoluționară, atecistă a tinerii generații; valorificarea expoziției omagiale ca mijloc de educare a tineretului școlar în spiritul păcii, colaborării și prieteniei între popoare; formele și modalitățile folosite în vederea orientării elevilor pentru cunoașterea patrimoniului muzeal și dezvoltarea simțului estetic; tehnicile și metodele moderne utilizate de muzee în scopul aprofundării cunoștințelor științifice despre lume și viață asimilate de elevi în procesul instructiv-educativ. Participanții la acest schimb de experiență au vizitat muzeele școlare de la Liceul Pedagogic și de la Liceul de Matematică-Fizică „E. Gojdu” din Oradea.

În încheierea schimbului de experiență prof. Dobrița Țigăran s-a referit la măsurile și sarcinile ce revin organelor și organizațiilor sindicale în vederea perfecționării activității desfășurate cu tineretul școlar pentru educarea revoluționară și patriotică a acestuia.

V. A.

În sprijinul pregătirii psihopedagogice a părinților

Încă de la începutul anului școlar, lectoratele pedagogice de la Liceul Pedagogic din Craiova au fost organizate pe cicluri de clase: a I-a — a IV-a; a V-a — a VIII-a și a IX-a, a XII-a. De fiecare ciclu răspunde un colectiv de cadre didactice și părinți care se ocupă de buna organizare, desfășurare, precum și de conținutul acestor manifestări.

De fiecare dată, în aceste lectorate, pe lingă discuțiile cu părinții pe diverse teme din planul nostru de muncă, figurează și acțiuni ca: întîlniri cu juristi, oameni de artă și cultură, cu fruntași din producție prin care părinții sînt informați despre profilul unor meserii, cu veterani de război, cu ilegaliști, cu rapsozi populari; sint audiate interviuri înregistrate în prealabil pe bandă de magnetofon cu părinți și elevi pe teme de educație și instrucție, supuse apoi dezbaterilor în cadrul lectoratului; organizarea și desfășurarea unor mese rotunde pe diferite teme de educație, prin participarea directă a părinților, prezentarea unor jurnale psihopedagogice vorbite, prezentarea unor programe scurte ale brigăzilor artistice pe tema educației copilului în familie, sezători literare și întîlniri cu scriitorii și oameni de artă, informări politice. S-au prezentat astfel, informări referitoare la politica partidului nostru privind securitatea și pacea lumii, s-au prelucrat legi și decrete privind legislația școlară sau din alte domenii de interes general, s-au acordat consultații pe teme privind educația materialist-științifică, prin cabinetul de științe sociale.

Dintre multiplele obiective pe care și le-au propus anul acesta colectivele lectoratelor pedagogice de la liceul nostru, amintim, în primul rînd, educarea și instruirea părinților în vederea creșterii competenței lor psihopedagogice. În acest scop s-au elaborat de către colectivele de conducere ale lectoratelor chestionare ce vor fi date spre completare părinților și elevilor, privind modul de educație în familie, opțiunea părinților și a elevilor în orientarea școlară și profesională, îndrumarea lecturii particulare de către părinți și alte mijloace de culturalizare a elevilor în familie. De asemenea, temele lectoratelor sint axate pe aportul ce trebuie să-l dea copiii familia în organizarea cit mai judicioasă a timpului de lucru și a regimului de viață ordonat, în vederea însușirii cu ușurință a cunoștințelor prevăzute de programa fiecărui ci-

clu de învățămînt, pe contribuția familiei la educarea moral-cetățenască, a elevilor, pe cunoașterea particularităților dezvoltării multilaterale a personalității copilului, pe valențele și limitele influenței educative exercitate de mass-media, pe direcțiile de acțiune și influență ale familiei în orientarea profesională, în educarea și pregătirea școlară prin și pentru muncă etc.

Toate aceste aspecte, cuprinse în tematica lectoratelor pedagogice, conduc la formarea deprinderilor de comportare civilizată la elevi, la educarea, la antrenarea copiilor în organizarea și desfășurarea unor acțiuni gospodărești de ajutorare a părinților, la dezvoltarea dragostei de muncă și combatere a unor atitudini greșite în rîndul unor părinți și elevi cu privire la alegerea profesiei de viitor. Ele sînt însă numai o parte din obiectivele urmărite în desfășurarea lectoratelor pedagogice ținute la Liceul Pedagogic.

Inv. GHEORGHE ALEXANDRU
Liceul Pedagogic din Craiova

SPECIFICUL DEZVOLTĂRII PSIHICE A COPILULUI ÎN PERIOADA ANTEȘCOLARĂ

Conceptul, natura și funcționalitatea copilăriei (II)

Se știe că a cuprinde copiii de 3—6/7 ani în grădiniță este necesar îndeosebi cînd climatul educațional în familie nu le-a fost îndeajuns de favorabil. Aici, în grădiniță, vor fi satisfăcute nevoile vitale ale copilului prin variate forme de activitate (jocul, activitățile de observare, de construcție, desen, modelaj, cînt etc.), fiind compensate, în același timp, carențele educaționale ale familiei. Se impune atenției și un alt aspect: copiii care nu au frecventat grădinița, influențele mediului școlar cu greu vor neutraliza absența pregătirii preșcolare pentru învățatură. În grădiniță, depășind mediul familial, copilul se integrează într-un variat sistem de relații interpersonale „de sus în jos” (= educatoarea \approx copilul); „de jos în sus” (= copilul \approx educatoarea) și orizontale reciproce (= de la copil la copil). Ceea ce la început preșcolarul a preluat ca model de la educatoarea, după aceea „aplică” (acest model) în relațiile sale cu alți copii.

Creșterea fizică și dezvoltarea psihică în primii 6/7 ani de viață nu constituie procese uniforme și omogene. Aceste procese, fără a fi total sincrone, se desfășoară în perioade (stadii, faze, etape) constituind „capitole distincte” ale aceleiași istorii individuale. (Debesse, M., *Etapele educației*, E.D.P., Buc., 1981 p. 1). Pînă la vîrsta antepreșcolară se disting următoarele trei perioade ale copilăriei: a) perioada infantilă / vîrsta de sugar / de la naștere pînă la 12/14 luni; b) perioada antepreșcolară / prima copilărie / de la un an pînă la 3 ani; c) perioada preșcolară / a doua copilărie; de la 3 pînă la 6/7 ani / cu cele trei subfaze; mică, mijlocie și mare.

În delimitarea acestor perioade criteriul îl constituie nu atât vîrsta cronologică, variabilă de altfel, cît structurile psihice și nivelurile funcționale caracteristice fiecărui stadiu al dezvoltării ontogenetice. Ca momente succesive ale dezvoltării, stadiile prezintă transformări intrastadiale specifice etapelor dezvoltării. Ele sînt definite printr-un ansamblu de trăsături, care conferă o „fizionomie globală”, tipică pentru fiecare perioadă de vîrstă (Osterrieth, P., Piaget, J., Sausure, R., Tanner, J., Wallon, H., Zazzo, R.). În perioadele copilăriei se constată prezența unor „salturi” (= discontinuități), în sensul că unele procese și însușiri psihice sînt înlocuite prin altele structural diferite. Așa se explică faptul că un preșcolar de 3/4 ani se deosebește de unul de 5/6—7 ani, cu atât mai mult, de un școlar. Semnificația acestor realități este evidentă: grădinița de copii nu este o „anticameră” a clasei I a școlii! Ar fi greșit ca programa clasei I să fie preluată, fie chiar parțial, de grădiniță, sub pretextul „pregătirii — preșcolare” — pentru — școală”.

Din cele arătate, două sînt aspectele care merită să rețină atenția educatoarei. Primul: ca efect al acțiunii factorilor ambiențiali structurile și nivelurile psihice pot să devanseze vîrstele cronologice. Al doilea: efectul negativ al factorilor ambiențiali poate să retardeze dezvoltarea psihică. Și, dimpotrivă, acțiunea pozitivă a acestor factori poate să devanseze etatea mintală față de vîrsta cronologică.

De unde rezultă că intîrzierea (= retardarea) în dezvoltarea psihică nu este neapărat necesar efectul debilității mintale a copilului. Iată de ce se cere o foarte mare prudență în psihodiagnoza deficiențelor intelectuale sau de altă natură pe care le prezintă copiii retardați. Aceasta, cu atât mai mult cu cît datele cercetărilor în ceea ce privește diagnosticul nivelului de dezvoltare psihică (Șchiopu, U.; Teodorescu, St., *Reperce psihogenetice*. Principalele stadii ale dezvoltării psihice. Diagnosticul nivelului de dezvoltare psihică. În: Radu, I. (coord.), Psihologia educației și dezvoltării, Editura Academiei R.S.R., 1983, p. 31—32) atestă prezența unor dificultăți, datorate atât instrumentelor de măsură, cît și complexității proceselor inerente dezvoltării psihice. A-l ține pe copil un an în plus în grădiniță sau a-l trimite la o școală ajutătoare poate să prejudicieze grav dezvoltarea lui psihico-socio-culturală. În unele cazuri retardarea intelectuală și comportamentală nu sînt reale ci numai aparente. Copiii cu ritmuri mai lente de asimilare a influențelor grădiniței creează impresia, de altfel, falsă, a unei subdezvoltări psihice. Ar fi greșit, de aceea, să-i facem să bată pasul pe loc (menținîndu-i încă un an în grupa preșcolară) sau să-i integrăm într-un mediu aflat sub nivelul potențialului lor intelectual (în școala ajutătoare). Procedînd în acest fel săvîrșim o adevărată eroare morală împotriva individualității copilului (Freinet, C., *Jocurile — muncă*. În: Combon, J. și colab. (red.), *Antologia pedagogică franceză contemporană*, E.D.P., București, 1977, p. 45), „amputăm” posibilitățile acestuia și producem perturbări în achiziția cognitivă, în sentimente și în năzuința de autorealizare. De aceea trebuie să se evite în grădiniță orice exigență școlară prematură. Astăzi preocuparea predominantă a grădiniței este să creeze condițiile de activitate accesibile fiecărei grupe; să aplice tehnologiile didactice care să ducă la dezvoltarea cognitivă, afectivă și volitivă; să genereze expansiunea forțelor infantile creatoare și să determine progresele maturizării lente a preșcolarelor (Minne, B., *Probleme psihopedagogice ale vîrstei preșcolare*. În: Debesse, M. (red.), *Psihologia copilului*. De la naștere la adolescență,

E.D.P., București, 1970, p. 50). Principiul general diriguitor pentru educatoarea este acesta: să faciliteze dezvoltarea, fără oboscală, a diferitelor procese psihice și trăsături de personalitate, fără excese de zel și constrîngere; să-l ocupe cu diverse activități programate care să-l provoace atracție, interes și plăcere. Procedîndu-se în acest fel activitatea preșcolare devine autoinițiată fiind motivată intern (Roșca, Al., *Creativitatea gîndirii în grup*. În: *Creativitate, modele, programare* (Roșca, Al. red.), Editura Științifică, București, 1967).

2. Particularitățile psihofizice pînă la vîrsta preșcolară.

a) Perioada infantilă. Aceasta este etapa copiariei dominată la început de treburile strict fiziologice și de reflexe adaptative innascute de tipul celor de alimentare, de apărare și de orientare. Aceste reflexe cu timpul încep să se condiționeze, încît se face trecerea de la stadiul impulsiv (în jurul a 3 luni), la stadiul emotiv (de la 3 pînă la 6/7 luni) și, în fine, la cel senzoriomotoric (de la 6/7 luni pînă la 12/14 luni). Mișcarea constituie componenta esențială a actului cognitiv. Apar coordonările vizual-motrice prin conlucrarea simultană a ochiului și a minii în cadrul aceluiași „cîmpuri perceptive”. Explorarea tactil-kinestezică se produce o dată cu mișcările miinilor; prehensiunea fin coordonată, minuirea sincronă bimanuală a obiectelor. Se dezvoltă reacțiile posturale și cele locomotrice. Se face trecerea de la poziția orizontală la cea de deplasare „în patru labe”, la menținerea echilibrului în picioare, iar spre sfîrșitul perioadei apare funcția locomotrică — primii pași pe care îi face copilul. Pentru dezvoltarea psihică normală a sugarului este hotărîtoare comunicarea verbală cu adultul. Psihogeneticele sistemului verbal parcurge mai multe faze succesive: articularea primelor sunete verbale (foneme), apoi a formelor (secvențe de foneme), în fine a construcțiilor (combinarea formelor — în cuvînt). Acesta este un model pe care îl adoptă lingvisticii (Carroll, J. B., *Limbaj și gîndire*, E.D.P., Buc., 1979, p. 16—17). Din punct de vedere psihologic, moment important pentru dezvoltarea ulterioară a sistemului verbal îl constituie recunoașterea, înțelegerea și pronunțarea primelor cuvinte. Această dezvoltare constă în asimilarea funcțiilor limbajului în perioada preșcolară, fără de care nu este posibilă comunicarea interindividuală („adult-copilul”). [Pentru educatoarea se va pune problema capitală: înțelege oare copilul ceea ce ea îi povestește, explică, demonstrează etc.]. Astfel, comunicarea este blocată în funcțiile sale cele mai importante: cognitivă, reglatoare, emotiv-expresivă și imperativ-persuasivă (Mare, V., *Limbajul*. În Roșca, Al. (red.), *Psihologie generală*, E.D.P., Buc., 1976, p. 318—326). Prin însăși natura procesului de „predare-învățare” educatoarea face apel la toate aceste funcții, fără de care sociabilizarea și umanizarea preșcolarelor nu sînt posibile.

b) Perioada antepreșcolară. Două sînt achizițiile mai importante care condiționează „metamorfozele” esențiale și progresul realizat în această primă copilărie: mersul independent și limbajul verbal. Deplasarea în spațiu îi permite copilului să se apropie de obiecte, să le manipuleze, să le așeze-reazeze, să le mute dintr-un loc în altul. Aceasta este calea formării acțiunilor obiectuale, a diferențierii însușirilor obiectelor: de formă, mărime, greutate etc. A cunoaște ceva înseamnă a acționa într-un anumit fel asupra obiectelor. „A cunoaște un obiect înseamnă a acționa asupra lui și a-l transforma spre a sesiza mecanismele acestei transformări în legătură cu mecanismele transformatoare însăși” (Piaget, J., *Nașterea inteligenței la copil*, E.D.P., Buc. 1973, p. 28). Aproape în aceiași termeni se exprimă și un alt autor: a cunoaște ceva înseamnă a acționa într-un mod determinat; ceea ce știm este ceea ce facem: copilul mai întîi vede obiectele și după aceea verbalizează impresiile receptate. Nu putem vedea nimic în gînd ceea ce n-am văzut în realitate. În felul acesta se formează comportamentele perceptiv-interne și, tot în felul acesta, copilul învață să vadă (cu „ochii minții”) lucrurile care de fapt nu sînt de față. Nu însă în toate cazurile comportamentul verbal și cunoașterea verbală reflectă mai ales în mîntea copilului) faptele realității: oare nu putem reproduce ceea ce au relatat alții, dar fără a înțelege ceea ce spunem? (Skinner, B. F., *Revoluția științifică a învățămîntului*, E.D.P., Buc., 1971, p. 95, p. 171—172, 114).

În această perioadă copilul acționează sub presiunea trebuințelor biologice și a dorințelor imediate care nu pot fi încă amănate sau inhibitate. Acționînd practic cu obiectele antepreșcolare realizează analiza și sinteza proprietăților acestora, prin gruparea-regruparea lor, efectuează comparația văzînd asemănările și deosebirile, învață să-și ordoneze mișcările în vederea rezultatelor urmărite. Toate aceste manipulări obiectuale conduc la dezvoltarea funcțiilor sensorio-motorii, premise necesare pentru dezvoltarea intelectuală. Înainte de a se formula pe planul limbajului inteligența sensorio-motorie sau practică se definește prin aceea că își cunoaște elementele esențiale ale spațiului, obiectului cauzalității, timpului etc. Ceea ce caracterizează acest gen de inteligență (sensorio-motorie) este constructivismul operatoriu, respectiv, facultatea de a dobîndi informații prin obser-

varea efectelor ce se produc în obiectele pe care copilul le supune experimentării”, primind și asistența adultului (Piaget, J., p. 67, 143—4). Această formă de cunoaștere prin acțiuni obiectuale a fost denumită modalitate enactivă, pe lângă altele două și anume, modalitatea iconică (reprezentare imagistică) și modalitatea simbolică (comunicare verbală — Bruner, J. S., *Despre învățarea matematicii*. În: *Caiele de pedagogie modernă*, Învățămîntul matematic în lumea contemporană, E.D.P., București, 1971).

La vîrsta antepreșcolară însușirea codului lingvistic (limbajul verbal) se produce intens și progresiv, chiar dacă propozițiile copilului iau forma unor „enunțuri telegrafice” de tipul „pisica-lapte”, ceea ce vrea să exprime „pisica bea lapte”. Prin intermediul limbajului copilul pătrunde în sfera relațiilor sociale interpersonale. Cuvîntul cîștigă o funcție tot mai accentuată în învățarea cognitivă, afectivă și comportamentală, respectiv volitiv-acțională, cu elemente de intenționalitate orientate spre scop (un obiect, o jucărie etc.). Asociat cu gestul și cu mimica adultului, cuvîntul facilitează asimilarea cerințelor social-morale. Pe lângă întărirea directă a conduitei copilului începe să funcționeze și întărirea verbală sub forma de laudă-dojană, aprobare-dezaprobară, acceptare-interdicție etc. Spre sfîrșitul perioadei se infiripă elemente ale conștiinței de sine. Copilul se detașează, oarecum, de realitatea externă strict biologică (legătura simbolică cu mama lui), realizînd că poate stabili contacte cu alții, fiind deosebit de propria lui persoană. Totuși, elementul subiectiv mai domină elementul obiectiv datorită caracterului emotiv-impulsiv al reacțiilor la stimulările externe. Controlul cortical este încă redus datorită presiunii acestor reacții, copilul „comite” numeroase abateri de la normele comportării prescrise. Pe măsura conștientizării acestor norme prin întărirea verbală din partea adultului („Ești un copil bun”, „Ești un copil cuminte” etc.) se fac primii pași în dezvoltarea morală a antepreșcolarelor încă în familie. Deocamdată este vorba de morală „supunerii exterioare” care duce la stabilizarea egocentrismului și îl menține pe copil la etapa inițială, etronomă, a dezvoltării sale morale (Piaget, J., p. 160). (Ceea ce în parte este valabil și pentru grădiniță, dacă educatoarele recurg numai la „reguli imperative” de conduită, fără a se preocupa de formarea sentimentelor social-morale: de solidaritate, egalitate, datorie, cooperare, echitate — toate fiind componente esențiale ale conștiinței în relație cu comportamentul moral).

3. Particularitățile psihofizice ale perioadei preșcolare

a) Considerații generale. Se știe că aceasta este una dintre cele mai importante etape psihogenetice, datorită progreselor remarcabile în toate planurile și direcțiile și, în special, în sfera datelor informaționale (aceea a cunoașterii), a proceselor afective, volitive și a trăsăturilor de personalitate ale copilului. Pe de o parte, preșcolarii se reintegrează în structura familiei. Ei recepționează influența nu numai din partea celor care le satisfac trebuințele (orientarea motivațională), ci și din partea altor persoane. În ansamblul influențelor li se fixează treptat statutul și rolul (orientarea valorică).

Pe de altă parte, prin intrarea copilului în grădiniță sfera relațiilor interpersonale se extinde simțitor. Aici, în grădiniță, îi stau în față numeroase cerințe derivate din rolul de preșcolar (ansamblul „așteptărilor” educatoarei de la copil), cerințe cu totul de altă natură decît cele intrinsece rolului de membru al familiei. Se înțelege că interiorizarea rolului de preșcolar îi solicită copilului eforturi de adaptare psihosocială, de asimilare progresivă a experienței, de rezolvare uneori a crizelor ce pot surveni, din opoziția modului în care a fost crescut în familie cu ceea ce i se cere să facă acum în grădiniță. În astfel de cazuri este necesar să se stabilească o linie de acțiune comună între cele două instituții. De altfel, dincolo de astfel de cazuri „problemă”, în general familia are dreptul să primească din partea educatoarei informații referitoare la dezvoltarea psihică a copilului, la modalitățile de tratament a acestuia etc. (Minne, B., p. 56).

În grădiniță copilul devine subiectul unor numeroase și variate influențe, cu mult mai complexe și mai bine organizate, răspunzînd mai adecvat și într-o mai mare măsură naturii sale de copil, trebuinței sale de a comunica, de a se exprima prin diverse acțiuni și activități. Toate influențele grădiniței creează condiții favorizante pentru noi achiziții și progrese în domeniul cognitiv, afectiv și psihomotoric al preșcolarelor din grupele mică, mijlocie și mare. Vîrsta preșcolară este considerată drept perioada imaginației, fanteziei și a jocului. Acesta din urmă îndeplinește în viața copilului funcții formative esențiale. Prin joc se îmbogățește sfera cognitivă, afectivă și conativă a vieții psihice a copilului, se formează interesele și se incită curiozitatea. Tot prin joc se extinde aria relațiilor psihosociale interpersonale; prin imitarea ludică a rolurilor socioprofesioniste copilul începe să pătrundă sensul activității productive a adultului.

Numeroși autori subliniază importanța jocului ca tip fundamental de activitate și definitoriu al perioadei preșcolare. O contribuție „importantă și utilă o are jocul care stimulează la maximum activitatea copilului (Claparède, Ed., *Educația funcțională*, E.D.P., Buc., 1973, p. 153). Jocul este o pirghie foarte puternică a în-

vățării la copii, deoarece „copilul care se joacă își dezvoltă percepțiile, inteligența, tendința de a experimenta, instinctele sale sociale...” (Piaget, J., p. 133). „Jocul exprimă copilul în esența lui de copil. Copilul care nu se joacă este expus la nevroze, iar copilul care se joacă rămîne un copil.” (Chateau, J., *Jocul copilului*. În: Debesse, M. (red.), *Psihologia copilului*. De la naștere la adolescență, E.D.P., București, 1970, p. 178). Deci, jocul pune în evidență explicit forțele pe care trebuie să se bizuie educația preșcolară. Jocurile nu se desfășoară la întîmplare. Ele implică reguli care prescriu modul de comportare a copiilor. Dacă acestea sînt încălcate jocul se dezorganizează sau se interrupe. Fără reguli nu există joc (Dewey, J., *Trei scrieri despre educație*, E.D.P., Buc., 1977, p. 200). Meritînd în direcția clasificării, unii autori stabilesc trei forme diferite de joc: jocul explorator-manipulativ, jocul reprezentativ și jocul cu reguli (Diene, Z. P., *Un studiu experimental asupra învățării matematicii*, E.D.P., Buc., 1973, p. 20—21). Fiind vorba de o cercetare experimentală, educatoarele vor găsi în lucrarea citată indicații valoroase pentru formarea elementelor gîndirii matematice la preșcolar. O concepție originală a fost elaborată despre joc, drept o nevoie organică a copilului ce poate fi satisfăcută prin muncă. De aici provine și denumirea acestor jocuri: **Jocuri — Muncă**. Copiii sînt incitați spre acest tip de jocuri „de același nevoi și de același tendințe care justifică și munca adulților”.

Se știe că în unitățile noastre preșcolare jocul este imbinat, la tot pasul, cu formele muncii accesibile preșcolarelor. A ne pune întrebarea „de ce se joacă copilul”, înseamnă a ne întreba „de ce este copil”. Aproape orice activitate este joc pentru copil, anticipînd conduitele superioare. Un copil care nu știe să se joace reeditează imaginea unui „mic bătrîn”. Prin joc copilul pune în mișcare însușirile inerente structurii sale individuale. Tot prin joc se actualizează potențele virtuale, se dezvoltă funcțiile latente, încît „fînța cea mai inzebrată este aceea care se joacă cel mai mult”. Pentru copil jocul are același rol pe care munca îl are pentru adult. Grație funcțiilor sale jocul mijlocește dobîndirea autonomiei, personalității și chiar a modelelor practice care vor fi solicitate de activitatea lui de adult. Istoria jocului infantil este „istoria personalității care se dezvoltă și a voinței care se formează treptat” (Chateau, J., p. 8, 9, 23, 34, 35). Din propria experiență didactică fiecare educatoare știe cu cîtă seriozitate copilul își realizează rolul asumat în joc, cît de mult este absorbit în ocupația sa, cum se identifică cu persoana pe care îl joacă (șofer, aviator, medic etc.). Am insistat atât de mult asupra problematicii jocului, pentru a sublinia, încă o dată în plus, că împotriva unor tendințe extremiste, deși sporadice, de a transforma educația preșcolară într-un învățămînt de tip școlar, jocul a fost, este și va rămîne un instrument de autoafirmare a eului, este forma de activitate conducătoare în dezvoltarea psihică a copilului.

Reglate de cerințele educatoarei, avînd efecte pozitive în ceea ce privește creșterea sociabilității (depășirea limitelor „imaginii-de-sine” egocentrice) se conturează de pe acum elementele conștiinței social-morale. Prin imbinarea adecvată a jocului cu activitățile programate cu întreaga grupă au loc însemnate schimbări în structura proceselor psihice. Datorită acestei imbinări subiectivismul egocentric cedează tot mai mult locul reflectării obiective a realității externe, prin percepții, reprezentări, limbaj, memorie etc. Sub influența procesului de „predare-învățare”, fuziunea sincretică a elementului subiectiv cu cel obiectiv dispare pe măsura avansării copilului de la o grupă la cea următoare în perioada preșcolară. În același timp se estompează și egocentrismul în sfera trăirilor emotiv-impulsive, a dorințelor și dorințelor pe măsura adaptării copilului la realitățile sociale exterioare. În felul acesta se produce sociabilizarea acestor variabile psihice, respectiv formarea morală și umanizarea individualității copilului.

b) Particularitățile anatomofiziologice. Procesele creșterii organismului copilului se desfășoară intens în perioada preșcolară. Totuși, ritmul creșterii copiilor de 3—5 ani este relativ mai încetînit comparativ cu etapa precedentă. De la vîrsta de 5 ani creșterea devine mai accelerată. În medie adăusul anual la înălțime este de 6 cm. În ceea ce privește greutatea creșterea este mai pronunțată. Din această cauză corpul preșcolarelor devine mai subțire și mai alungit decît în stadiul primelor copilării.

Particularitățile menționate ale creșterii fizice sînt cauzate de schimbările ce au loc în funcția glandelor cu secreție internă. În această perioadă se intensifică funcția glandei tiroide și a hipofizei, în schimb diminuează activitatea timusului. În același timp, se produce creșterea anatomică și funcțională a tuturor țesuturilor și organelor de bază ale copilului. Se intensifică osificarea scheletului, crește masa musculară, se dezvoltă sistemul respirator și circulator sanguin. Creierul crește în greutate, în medie între 1100—1350 g. Se perfecționează structura lui microscopică și activitatea nervoasă superioară. În felul acesta sînt create premisele anatomico-fiziologice pentru dezvoltarea sistemului condiționat verbal, implicat în organizarea, reglarea și controlul conduitei preșcolarelor.

Prof. univ. dr. doc.
ANATOLIE CIIRCEV

IDEI FUNDAMENTALE DIN GÎNDIREA SOCIAL-POLITICĂ

A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Spiritul revoluționar — dimensiune majoră a personalității morale a omului nou

(Urmare din pag. a 3-a)

partidului nostru, întreaga durată și complexitate a făuririi personalității morale a omului nou este marcată de evoluția ascendentă a spiritului revoluționar. Desigur, spiritul revoluționar își elaborează conținuturile în baza conerititudinii demersurilor vieții sociale, adică în funcție de imperativele construcției socialiste și comuniste din România. Acum, nu mai poate fi vorba de confruntări între clase opuse antagonice. În noul peisaj social pe care-l aduce cu sine socialismul, spiritul revoluționar primește alte forme de expresie. Specificitatea acestor forme de expresie ale spiritului revoluționar implică determinări superioare care, în ultimă analiză, decurg din adevărul că, în socialism, oamenii muncii, sub conducerea partidului își construiesc într-un mod conștient propria lor istorie. Principalul sistem de referință al unei asemenea acțiuni este progresul social, prosperitatea patriei în contextul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și al înaintării României spre comunism. Realizarea unui astfel de program nu este deloc simplă; fiecare pas înainte pe drumul construcției socialiste este, în felul său, un act de pionierat, o luptă necontenită pentru depășirea greutăților și obstacolelor, pentru rezolvarea unor probleme de extremă complexitate. Sint circumstanțele în care spiritul revoluționar își reclamă necesitatea; el, practic, definește patosul muncii creatoare, un autentic act de libertate de voință al unei personalități morale ce-și impune temeritatea drept calitate și măsură a demnității sale. De aici decurg și atribuțiile caracteristice ale spiritului revoluționar contemporan: refuzul a tot ceea ce este perimat sau retrograd, opțiunea fermă pentru cultivarea noului, a valorilor patriotismului și umanismului revoluționar. Dar, refuzul în cauză nu se re-

duce și nici nu se împlinește sub zodia unei simple negații de ordin metafizic; dimpotrivă, el presupune o înaltă competență profesională, combativitate și inițiativă creatoare, o profundă cunoaștere a documentelor programatice ale partidului nostru, respectarea neabătută a normelor eticii și echității socialiste, un devotament necondiționat față de cauza construcției socialiste și comuniste. Și, în aceste condiții, individualismul, indiferentismul, conformismul plat, carierismul etc. devin incompatibile cu spiritul revoluționar al vremurilor noastre. Se conturează astfel profilul moral al unei personalități care respinge tot ceea ce este perimat sau retrograd. Vom recunoaște în acest tip uman robustețea unei autentice personalități morale, vocația unui mod eroic de viață care se înscrie pe linia celor mai luminoase tradiții ale spiritului revoluționar cultivate de partidul nostru, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Modelul uman pe care îl proiectează socialismul — personalitatea morală a omului de tip nou — se află în curs de elaborare. Și, în procesul acestei elaborări, materialul uman cel mai sensibil și mai receptiv e tineretul. Nu este deci întimplător că partidul nostru, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acordă o importanță cu totul deosebită educației revoluționare a tineretului de care, în fapt, și depinde viitorul patriei. Este contextul în care, un rol cu totul aparte revine cadrelor didactice. Dintr-o asemenea perspectivă, profesiunea de cadru didactic implică — în afara unei temeinice pregătiri dublate de tactul măiestriei pedagogice — o imensă responsabilitate socială pentru tinerii cărora le oferă un model de gândire și acțiune. Iată de ce, educatorul este nu numai un propagandist al valorilor spiritului revoluționar, ci și un promotor activ al acestora în viață.

Schimburi de experiență, dezbateri și simpozioane

În ultima perioadă, inspectoratele școlare județene au organizat numeroase schimburi de experiență, dezbateri, simpozioane, sesiuni de comunicări și referate în sprijinul perfecționării metodice și de specialitate a cadrelor didactice. Menționăm câteva dintre acestea:

● Dezbaterile: „Preocupări și mijloace de organizare a unei activități eficiente în grădinițele cu program prelungit”. Participanții: directorate de grădinițe, educatoare din Focșani și din județul Vrancea, precum și organizatorii grupelor sindicale de la întreprinderile patronatoare.

● Schimbul de experiență — urmat de aplicații practice — realizat între educatoarele din județele Botoșani și Vrancea, având ca temă „Crearea mediului ambiant educativ și socio-afectiv în vederea integrării optime în clasa I”.

● Sesiunea de comunicări și referate „Unitate și continuitate în predarea-învățarea disciplinelor fundamentale la ciclurile primar și gimnazial”, desfășurată la Școala Nr. 5 din Tîrgu Neamț.

● Consultațiile — dezbateri „Modalități de rezolvare a exercițiilor și problemelor cu un grad de dificultate sporit, la clasele I-IV”, inițiate de Inspectoratul Școlar al Județului Vrancea.

● Dezbaterile sub genericul „Intîlnire între generații”, organizată, tot în jude-

țul Vrancea, în vederea perfecționării profesorilor stagiați.

● Masa rotundă „Preocupări pentru protecția naturii în județul Vrancea; observații și cercetări în rezervația naturală Tîșița”, realizată pentru profesorii de biologie, cu participarea reprezentanților filialelor Societății de Științe Biologice din județele Covasna, Buzău, Tulcea și Dolj.

● Simpozionul „Experiențe și exigențe în modernizarea și eficiența procesului de învățămînt medical liceal”, desfășurat la Liceul Sanitar din Galați, cu sprijinul Institutului de Medicină și Farmacie din Iași. Au fost prezente la această acțiune și cadre didactice de la Liceul Sanitar din Suceava. Cu acest prilej, s-au prezentat unele cerințe pedagogice ale învățămîntului medical farmaceutic (conf. dr. doc. Marțian Cotrău), considerații privind pregătirea profesorului în vederea modernizării lecțiilor (prof. dr. C. Gh. Marinescu), modalități de sporire a caracterului formativ al lecțiilor (prof. Tatiana Panait), rolul laboratorului de microproducție în valorificarea plantelor medicinale (farmacist M. Florea) și modalități de integrare a controlului sumar al medicamentelor în lecțiile de chimie farmaceutică (prof. dr. Barbu Leibovici).

V. APOSTOL

Evaluarea progresului școlar în atenția conducerii școlii

În cadrul activității de perfecționare a directorilor de școli, desfășurate, recent, la Iași, la Școala Nr. 6, a avut loc schimbul de experiență cu tema: „Evaluarea progresului școlar în atenția conducerii școlii”.

Participanții — directori de școli și numeroase cadre didactice — au asistat la activități demonstrative în care s-au prezentat sisteme diferite de evaluare a obiectivelor cognitive și a celor corporatofundamentale, precum și sistemul folosit de conducerea școlii gazde pentru evaluarea progresului școlar, a calității și a eficienței muncii elevilor. Sistemul de evaluare a fost analizat etapizat: constatarea rezultatelor, analiza și prelucrarea lor, emiterea de aprecieri, decizii privind perfecționarea activității în etapa următoare. Au fost evidențiate preocupările

pentru o evaluare de progres (testarea inițială, la început de an școlar) cu referiri la cunoștințele elevilor din toate clasele, pentru testarea trimestrială, la limba română și la matematică, prin probe unice, la ambele cicluri de învățămînt, analize comparative între clase, între cadre de aceeași specialitate, asistențe la activitățile didactice și extradidactice etc., cit și pentru o evaluare în perspectivă longitudinală (urmărirea evoluției progresului școlar pe 4-5 ani a întregii populații școlare, a evoluției unor colective din clasa I pînă în clasa a VIII-a, precum și a pregătirii absolvenților treptei I de liceu, în raport cu pregătirea lor din ciclul gimnazial, la disciplinele fundamentale). La Școala Nr. 6 din Iași, cadrele didactice folosesc în sistemul de evaluare strategii variate, în

funcție de obiectivele stabilite și de urmărirea dezvoltării capacității de autoevaluare la elevi. Pe baza informațiilor, a prelucrării lor la diferite niveluri, se stabilesc măsuri ameliorative pentru a determina realizarea unui progres constant la învățatură al fiecărui elev.

În continuare, a fost prezentat participanților la această acțiune și modul de evaluare realizat de colectivul catedrei de limbă română din școală, precum și sistemele concepute de cadrele didactice din școală în vederea evaluării rezultatelor de performanță și a celor „de dezvoltare” pe care fiecare elev le va atinge, treptat.

În cadrul dezbaterilor s-a realizat o aprofundare a unor elemente conceptuale, a obiectivelor evaluării rezultatelor școlare (mai ales, a progresului școlar), insistîndu-se asupra unor forme, metode de măsurare, modalități de apreciere și tehnici de evaluare, folosite în activita-

tea de conducere, precum și asupra valorificării rezultatelor evaluării în activitatea de conducere. Directorii de școli au consultat mape conținînd un inventar de tehnici și instrumente de evaluare și autoevaluare, bibliografie selectivă pentru tema supusă dezbaterii, protocolul tuturor activităților demonstrative realizate etc. Cu acest prilej, la cabinetul metodic al școlii, s-a organizat o expoziție de carte pe tema abordată, cu baterii de teste școlare formative și sumative, pe discipline, clase și obiective, cu teste izolate, cu sondaje de opinii, cu probe practice, cu fișe de evidență și control al progresului școlar folosit la nivelul de clasă, catedră, școală, precum și cu seturi de teze, lucrări de control, cartone de note, cataloage, grafice, folii, diapozitive, planșe etc.

Prof. EUGENIA AGACHI
directoarea Școlii Nr. 6 din Iași

În sprijinul perfecționării activității de conducere

Sub îndrumarea Comitetului de Partid al Sectorului 5 din Capitală, Inspectoratul Școlar a conceput un sistem de perfecționare a cadrelor de conducere din școli — avînd în vedere sarcina acestora de a coordona întreaga activitate instructiv-educativă — pe baza programului de perfecționare întocmit la începutul acestui an școlar. Lunar, s-au organizat schimburi de experiență pentru directori, directori adjuncți și directori adjuncți cu probleme ale muncii educative din școlile sectorului nostru. Tematica acestor schimburi cuprinde problemele prioritare ale conducerii științifice a unităților de învățămînt, urmînd perfecționarea stilului și a metodelor de muncă ale organelor de conducere colectivă, în conformitate cu Legea Educației și Învățămîntului și cu actele normative în vigoare. Ciclul acestor schimburi de experiență a fost deschis cu expunerea „Sarcinile ce revin cadrelor de conducere din școli pentru organizarea în spirit revoluționar a activității de perfecționare a personalității didactice”, prezentată de Inspectoratul Școlar coordonator pentru sectorul 5. În vederea proiectării științifice a muncii de conducere, în concordanță cu sarcinile privind afirmarea spiritului revoluționar în întreaga activitate, la Școala Nr. 146, au avut loc dezbateri utile vizînd planificarea, organizarea, controlul și îndrumarea procesului instructiv-educativ. Prezentarea unor instrumente de proiectare, întocmite, cu rigurozitate științifică, de conducerile școlilor Nr. 139 și Nr. 116, avînd un deosebit caracter operațional, a fost apreciată unanim de participanții la acest schimb de experiență.

În luna noiembrie 1988, activitatea de perfecționare a directorilor s-a desfășurat la Școala Nr. 138, unde s-a concretizat practic tema: „Sarcini ce revin organelor de conducere colectivă privind asigurarea școlarizării integrale a copiilor”. S-a popularizat experiența pozitivă a acestei școli privind: modul de organizare, îndrumare și control realizate de către factorii de conducere din această școală, completarea documentelor de evidență a populației școlare, modalități de aplicare a legislației școlare.

O contribuție deosebită în aplicarea orientărilor și sarcinilor trasate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind legarea învă-

țămîntului cu cercetarea și producția a adus-o schimbul de experiență organizat cu conducerile unităților școlare existente în sectorul nostru, la Școala Nr. 139, școală pilot în cadrul experimentului inițiat de Inspectoratul Școlar al Municipiului București, pe baza modelului învățării eficiente. Conducerea acestei școli s-a referit la modalitățile și direcțiile de cercetare aplicativă adoptate în vederea creșterii eficienței procesului instructiv-educativ și pentru realizarea informării și perfecționării de specialitate, metodice și psihopedagogice a cadrelor didactice. De asemenea, la Școlile Nr. 150 și Nr. 126, directorii acestor unități școlare au prezentat unele modalități de proiectare a activității de cercetare științifică și soluții de organizare și desfășurare a muncii de conducere. Prin orientarea dezbaterilor, pe baza studierii de către participanți a unei bibliografii selectate potrivit tematicii — comunicată din timp —, considerăm că schimburile de experiență s-au desfășurat la un înalt nivel calitativ, avînd specificul unor adevărate sesiuni sau colocvii științifice, concretizate cu modalități de lucru din experiența practică. Cu prilejul acestor acțiuni, s-au organizat expoziții de materiale didactice în sprijinul perfecționării activității de conducere și vizite de documentare în muzee, institute de cercetare și în întreprinderi cu pondere importantă în economia Capitalei.

În lunile următoare, ne propunem să inițiem dezbateri privind: „Preocuparea organelor de conducere colectivă din unitățile școlare și din întreprinderile patronatoare pentru asigurarea condițiilor necesare desfășurării instruirii practice și tehnologice a elevilor”, „Modalități de conlucrare a conducerii școlii cu organizațiile de copii și de tineret, în scopul realizării, cu maximă eficiență, a programului unitar de activități politico-educative” și „Din experiența organizațiilor de partid și a conducerilor colective de școli privind implicarea directă a tuturor membrilor din organele de conducere colectivă în exercitarea îndrumării și controlului muncii”.

Prof. ELVIRA IANCU
Inspector școlar coordonator
pentru sectorul 5 din Capitală

PERMANENȚĂ A MUNCII DE ÎNDRUMARE ȘI CONTROL

Cultivarea limbii și literaturii române în școală

(Urmare din pag. a 4-a)

stimulat de organizarea anuală, împreună cu Comitetul Județean al U.T.C. Bihor, a sesiunilor de comunicări științifice ale elevilor, care, alături de concursurile școlare, vin să dezvăluie potențialul de care dispune tineretul școlii bihorene. Faptul că județul Bihor s-a situat pe locul al III-lea la faza pe țară a Concursului de limbă și literatură română „Mihai Eminescu” la licee, ne determină să intensificăm eforturile, astfel ca anul 1987 să ne aducă rezultate și mai bune.

În vederea ridicării nivelului de pregătire metodică și de specialitate a cadrelor didactice ne-am propus organizarea unor discuții, pe centre, privind valorificarea zilelor metodice, a circulației informației științifice în școli. Ne-am propus, de asemenea, realizarea unei consfățuirii de lucru cu responsabilii cercurilor pedagogice de specialitate, cu șefii de catedră și profesorii metodisti, în cadrul cărora să stabilim și mai precis coordonatele activității de perfecționare la nivelul școlii, în scopul ridicării nivelului calitativ al predării limbii și literaturii române.

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice tinere, cit și pentru a evita pericolul rutinei la unele cadre cu vechime în învățămînt, ne propunem să redeschidem rubrica „Școala și viața” în revista „Familia”, în cadrul căreia să stimulăm

un dialog pe teme de specialitate, să realizăm un schimb de opinii, să popularizăm experiența cadrelor valoroase din județul nostru, cit și căutările innoitoare ale profesorilor tineri.

Ne preocupăm, pentru viitor, atragerea în mai mare măsură a directorilor de școli în realizarea frontului comun al tuturor cadrelor didactice în scopul creșterii nivelului însușirii limbii române, la cote cit mai ipalte, de către toți elevii. În acest sens, considerăm că directorul de școală trebuie să fie un model de exprimare literară pentru toate cadrele didactice, educatoare, învățători, profesori, exigență motivată de rolul limbii române în formarea multilaterală a personalității umane.

Intensificarea activității de îndrumare și control în zonele mai îndepărtate ale județului pentru a contribui nemijlocit la ridicarea nivelului de cunoștințe al elevilor și în aceste școli, constituie o altă preocupare privind activitatea noastră din acest an și de viitor.

Actionăm, de asemenea, pentru introducerea unor instrumente și modalități adecvate de sprijin, îndrumare și control ale elevilor și cadrelor didactice, pentru valorificarea resurselor formative, patriotice ale limbii și literaturii române.

Dorim ca toate aceste acțiuni să contribuie la ridicarea nivelului de cunoștințe de limbă și literatură română al elevilor, condiție esențială în afirmarea multilaterală a omului de tip nou.